

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΑΡΧΑΙΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ

ἐπιμέλεια ἐκδόσεως
ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ΠΑΠΑΝΟΥΤΣΟΣ

ΠΛΑΤΩΝ
θεάγης

εἰσαγωγή
μετάφραση - σχόλια
Π. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

Δ Α Ι Δ Α Λ Ο Σ
Ι. ΖΑΧΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

[ΠΛΑΤΩΝΟΣ]

ΘΕΑΓΗΣ

[ἢ περὶ σοφίας· μαιευτικός.]

ΤΑ ΤΟΥ ΔΙΑΛΟΓΟΥ ΠΡΟΣΩΠΑ

ΔΗΜΟΔΟΚΟΣ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΘΕΑΓΗΣ

21a *I. Ὡ Σώκρατες, ἐδεόμην ἅττα σοι ἰδιολογήσασθαι, εἰ σχολή· κἄν εἰ ἀσχολία δὲ μὴ πάνν τις μεγάλη, ὅμως ἐμοῦ ἔνεκεν ποιήσαι σχολήν.*

ΣΩ. Ἄλλὰ καὶ ἄλλως τυγχάνω σχολάζων, καὶ δὴ σοῦ γε ἔνεκα καὶ πάνν. Ἄλλ' εἰ τι βούλει λέγειν, ἔξεστιν.

ΔΗ. Βούλει οὐδὲν δεῦρο εἰς τὴν τοῦ Διός τοῦ ἑλευθερίου στοάν ἐκποδῶν ἀποχωρήσωμεν;

ΣΩ. Εἰ σοι δοκεῖ.

b *ΔΗ. Ἵωμεν δὴ, ὦ Σώκρατες. Πάντα τὰ φυτὰ κινδυνεύει τὸν αὐτὸν τρόπον ἔχειν, καὶ τὰ ἐκ τῆς γῆς φρούμενα καὶ τὰ ζῶα, τὰ τε ἄλλα καὶ ἄνθρωπος. Καὶ γὰρ ἐν τοῖς φυτοῖς ῥῆστον ἡμῖν τοῦτο γίνεταί, ὅσοι τὴν γῆν γεωργοῦμεν, τὸ παρασκευάσασθαι πάντα τὰ πρὸ τοῦ φυτεῖν καὶ αὐτὸ τὸ φυτεῖν· ἐπειδὴ δὲ τὸ φυτεῦδὲν βιώ, μετὰ τοῦτο θεραπεία τοῦ φήτος καὶ πολλή καὶ χαλεπή καὶ δύσκολος γίνεταί. Οὕτω δὲ ἔχειν ἔοικε καὶ τὸ περὶ τῶν ἀνθρώπων· ἀπὸ τῶν ἐμαντοῦ ἐγὼ πραγμάτων τεκμαίρομαι καὶ ἐς τάλλα. Καὶ γὰρ ἐμοὶ ἢ τοῦ νείος τούτου, εἴτε φυτεῖαν εἴτε παιδοποιῶν δεῖ αὐτὴν ὀνομάζειν, πάντων ῥῆστη γέγονεν, ἢ δὲ τροφή δύσκολός τε καὶ ἀεὶ ἐν φόβῳ περὶ αὐτοῦ δεδιῦτι. Τὰ μὲν οὐδὲν ἄλλα πολλὰ ἂν εἶη λέγειν, ἢ δὲ νῦν παρούσα ἐπιθυμία τούτῳ πάνν με φοβεῖ. Ἔστι μὲν γὰρ οὐκ ἀγεννῆς, σφαλερὰ δέ. Ἐπιθυμῶ γὰρ δὴ οὗτος ἡμῖν, ὦ Σώκρατες, ὡς d φησι, σοφὸς γενέσθαι. Δοκῶ γὰρ μοι, τῶν ἡλικιωτῶν τινέ; αὐτοῦ καὶ δημοτῶν, εἰς τὸ ἄστν καταβαίνοντες, λόγους τινάς ἀπομημονεῦοντες διαταράττουσιν αὐτόν· οὐδ' ἐξήλωκε*

[ΠΛΑΤΩΝΟΣ]

ΘΕΑΓΗΣ

Τὰ πρόσωπα τοῦ διαλόγου

ΔΗΜΟΔΟΚΟΣ, ΣΩΚΡΑΤΗΣ, ΘΕΑΓΗΣ

I. ΔΗΜΟΔΟΚΟΣ. Σωκράτη, ἤθελα νὰ σοῦ πῶ κάτι 121a ἰδιαιτέρως, ἂν ἀδείξῃς; ἀλλὰ καὶ ἂν ἀκόμη δὲν ἔχῃς ἐπέιγουςαν ἐργασίαν, ἀφῆσέ τὴν γιὰ χάρι μου.

*ΣΩΚΡΑΤΗΣ.—*Ὅχι· δὲν ἔχω δουλειά, γιὰ σένα μάλιστα εἶμαι ἕλος δικός σου. Ἄλλὰ γιὰ πές μου τί θέλεις.

ΔΗ. Πᾶμε πέρα πέρα ἐδῶ στὴ στοά τοῦ Ἑλευθερίου Διός.

ΣΩ. Ὅπως θέλεις.

ΔΗ. Πᾶμε λοιπόν, Σωκράτη Ἄκουε τώρα, περὶ b τίνος πρόκειται. Καὶ διὰ τοὺς ἀνθρώπους καὶ διὰ τὰ ζῶα καὶ διὰ τὰ φυτὰ εἶναι σχεδὸν ὁ ἴδιος τρόπος τῆς ἀνατροφῆς· εὐκολώτατα φαίνεται τοῦτο εἰς τὰ φυτὰ καὶ μάλιστα γιὰ ἐμᾶς τοὺς γεωργοὺς· διότι πρὸ τοῦ φυτεῦσθαι προετοιμάζομεν εἰς τὴν ἐντέλειαν τὰ πάντα καὶ αὐτὸ ἀκόμη τὸ φύτευμα· ὅταν ὅμως τὸ φυτεῦδὲν αὐξήθῃ, μετὰ ταῦτα πλέον ἢ διόρθωσις εἶναι πολὺ δύσκολος καὶ μακροχρόνιος. Φαίνεται δὲ ὅτι τὸ c ἴδιον εἶναι καὶ εἰς τοὺς ἀνθρώπους· τὸ συμπεραῖνω αὐτὸ ἀπὸ τὴν ἰδικήν μου περιπτωσίν καὶ εἰς τὰς ἄλλας περιπτώσεις· διότι εἰς ἐμὲ τὸ εὐκολώτατο πρᾶγμα τοῦ κόσμου ὑπῆρξε τὸ νὰ φυτεῦσω ἢ νὰ γεννήσω—ὅπως θέλεις πές το—αὐτὸ τὸ παιδί, ἢ ἀνατροφή του ὅμως εἶναι δύσκολος καὶ εἶμαι τρομοκρατημένος σ' αὐτὸ τὸ ζήτημα. Δὲν σοῦ διηγούμαι τὰ πράγματα ἐξ ἀρχῆς, γιὰτὶ θὰ ἦταν ἀτελειώτα, μὲ τρομάζει ὅμως πολὺ ἢ ἀξίωσις ποῦ μοῦ προβάλλει σήμερ. Γιὰτὶ δὲν εἶναι καμμία αἰσχρὰ ἀξίωσις, ἀλλὰ μόνον ἐσφαλμένη. Μᾶς ἀπατεῖ δηλ. τώρα, d Σωκράτη, νὰ γίνῃ, καθὼς λέει, σοφός. Καθὼς δὲ ἀντελήφθην, κάποιοι χωριανοὶ μας καὶ συνομηλικές του, κατεβαίνοντας στὴν Ἀθήνα, τοῦ ἐτάραξαν τὸ μυαλὸ λέγοντας εἰς αὐτὸν κάποια λόγια ποῦ ἄκουσαν ἐδῶ, καὶ τὰ ὅποια τοῦ

καὶ πάλαι μοι πράγματα παρέχει, ἀξίων ἐπιμεληθῆναι με ἑαυτοῦ καὶ χρήματα τελέσει τινὶ τῶν σοφιστῶν, ὅστις αὐτὸν σοφὸν ποιήσει. Ἐμοὶ δὲ τῶν μὲν χρημάτων καὶ ἐλαττον μέλει, ἤγοῦμαι δὲ τούτου οὐκ εἰς σμικρὸν κίνδυνον
 122a ἵναί, οἱ σπεύδει. Τέως μὲν οὖν αὐτὸν κατεῖχον παραμυθούμενος· ἐπειδὴ δὲ οὐκέτι οὕτως τέ εἰμι, ἤγοῦμαι κράτιστον εἶναι πειθῆσαι αὐτῷ, ἵνα μὴ πολλὰς ἀνεμ ἔμοῦ συγγεμένους τῷ διαφθαῆ. Νῦν οὖν ἦκα ἐπ' αὐτὰ ταῦτα, ἵνα τῷ τούτων τῶν σοφιστῶν δοκοῦντων εἶναι συστήσω τούτοί. Σὺ οὖν ἡμῖν εἰς καλὸν παρεφάνης, ᾧ ἂν ἐγὼ μάλιστα' ἐβουλόμην περὶ τῶν τοιούτων μέλλων πράξαι συμβουλευσάσθαι.
 b Ἄλλ' εἰ τι ἔχεις συμβουλευεῖν ἐξ ὧν ἐμοῦ ἀκήκοας, ἔξεστὶ τε καὶ χρῆ.

II. ΣΩ. Ἄλλὰ μὲν δὴ, ὦ Δημόδοκε, καὶ λέγεται γε συμβουλή ἱερὸν χρῆμα εἶναι. Ἐπίτερ οὖν καὶ ἄλλη ἤτις οὖν ἐστὶν ἱερά, καὶ αὕτη ἂν εἴη, περὶ ἧς σὺ νῦν συμβουλεύεις· οὐ γὰρ ἐστὶ περὶ οὗτου θεοτέροιο ἂν ἄνθρωπος βουλευσάιο, ἢ περὶ παιδείας καὶ αὐτοῦ καὶ τῶν αὐτοῦ οἰκείων. Πρῶτον μὲν οὖν ἐγὼ τε καὶ σὺ συνομολογήσωμεν, τί ποτε οἰόμεθα τοῦτ' εἶναι, περὶ οὗ βουλευόμεθα· μὴ γὰρ πολλὰς ἐγὼ
 c μὲν ἄλλο τι αὐτὸ ὑπολαμβάνω, σὺ δὲ ἄλλο, κάπειτα πόρρω που τῆς συνουσίας αἰ. θώμεθα γελῶσι δυντες, ἐγὼ τε ὁ συμβουλευῶν καὶ σὺ ὁ συμβουλευόμενος, μηδὲν τῶν αὐτῶν ἠγούμενοι.

ΔΗ. Ἄλλὰ μοι δοκεῖς ὁρθῶς λέγειν, ὦ Σώκратες, καὶ ποιεῖν χρῆ οὕτως.

ΣΩ. Καὶ λέγω γε ὁρθῶς, οὐ μέντοι παντάπασί γε, σμικρὸν γὰρ τι μετατίθεμαι. Ἐνοῶ γάρ, μὴ καὶ ὁ μισροκισκος οὗτος οὐ τούτου ἐπιθυμῇ, οὐ ἡμεῖς αὐτὸν οἰόμεθα
 d ἐπιθυμεῖν, ἀλλ' ἑτέρου, εἴτ' αὐ ἡμεῖς εἴτι ἀποστῆτεροι ὦμεν περὶ ἄλλον του βουλευόμενοι. Ὁρθάτερον οὖν μοι δοκεῖ εἶναι ἀπ' αὐτοῦ τούτου ἀρχεσθαι, διαπυρθανομένους ὁ τι καὶ ἐστὶν οὐ ἐπιθυμεῖ.

ΔΗ. Κινδυνεύει γοῦν οὕτω βέλτιστον εἶναι ὡς σὺ λέγεις.

III. ΣΩ. Εἰπέ δὴ μοι, τί καλὸν ὄνομα τῷ νεανίσκῳ; τί αὐτὸν προσαγορεύωμεν;

ἄρσαν ζωηρά, καὶ κάμποσο καιρὸ τῶρα με ἐνολεῖ. ἀπαιτῶν νὰ φροντίσω δι' αὐτὸν καὶ νὰ πληρώσω χρήματα σὲ ἕνα ἀπὸ τούδ σοφιστάς, γὰρ νὰ τὸν κἀννη σοφόν. Ἐγὼ δὲ, ὅσο γιὰ χρήματα, δὲν με μέλει καὶ πολὺ. νομίζω ὅμως ὅτι αὐτός, ἐκεῖ πού τραβᾷ, εὐρίσκειται εἰς κίνδυνον ὅχι μικρὸν. Καὶ ἔως τῶρα μὲν κατῶρθωσα νὰ τὸν συγγρατῶ μὲ διάφορα λόγια, ἀλλὰ δὲν ἀντέγρα πιά καὶ ἐσκέφθηκα ὅτι τὸ καλύτερο θὰ ἦταν νὰ τοῦ κάμω τὴ χάρι· του, γιατί θὰ μπορούσε νὰ μοῦ χολάση χειρότερον περιπίπτων ἐν ἀγνοίᾳ μου εἰς κακὴν τινα συναστροφῆν. Γιὰ τοῦτο λοιπὸν τῶρα ἤλασα, γιὰ νὰ συστήσω τοῦτο ἔδω τὸ παιδί μου εἰς ἕνα οἰωνόηποτε ἀπὸ αὐτοῦς πού νομίζονται σοφισταί. Σὲ καλὴ στιγμή λοιπὸν μᾶς παρουσιάζθηκες μπροστά μὰ ἐσὺ, εἰς τὸν ὅποιον ἐγὼ καλύτερα ἀπὸ κάθε ἄλλον θὰ ἤθελα νὰ ἀποσταθῶ ζητώντας συμβουλήν γι' αὐτὸ πού πάω νὰ κάμω. Ἐὰν λοιπὸν μπορῆς νὰ με συμβουλεύσης ἀπάνω εἰς αὐτὰ πού σοῦ εἶπα, πολὺ σὲ παρακαλῶ
 b καὶ πολὺ θὰ σοῦ εἴμαι ὑπόχρεως.

II. ΣΩ. Μὰ βέβαια, Δημόδοκε' καὶ λένε μὲν ὅτι ἡ συμβουλή εἶναι ἱερὸν πράγμα πάντοτε, εἰς τὴν τωρινὴν ὅμως περίστασιν εἶναι εἰς ἀνώτατον βαθμὸν ἱερά. Γιατί δὲν ὑπάρχει πῶς θεῖοῦ πράγμα νὰ σκεφθῇ ὁ ἄνθρωπος ἀπὸ τὴν ἀνατροφῆ τοῦ ἑαυτοῦ του καὶ τῶν ἄλλων ἀνθρώπων τοῦ σπιτιοῦ του. Πρῶτα πρῶτα λοιπὸν ἄς συμφωνήσωμεν εἰς τὸ ζήτημα, σὰν τί πράγμα νομίζομεν ὅτι εἶναι αὐτὸ περὶ τοῦ ὁποῖου σκεπτόμεθα, μήπως καμμιά φορὰ ἄλλο νομίζω ἐγὼ καὶ ἄλλο ἐσὺ, καὶ ἔπειτα ἅμα προχωρήσωμε στὴ συζήτησι θὰ εἴμεθα γελῶσι
 c καὶ ἐγὼ πού δίδω συμβουλές καὶ σὺ πού θὰ ζητᾷς, ἀφοῦ ἄλλο θὰ λέῃ ὁ ἕνας καὶ ἄλλο θὰ λέῃ ὁ ἄλλος.

ΔΗ. Μοῦ φαίνεται καλὰ τὰ λές, Σωκράτη, καὶ εἶσι πρέπει νὰ κάμωμε.

ΣΩ. Βέβαια καλὰ τὰ λέω, ἀλλὰ ὅχι καὶ πάρα πέρα, γὰρ τοῦτο καὶ ἀλλάζω λιγάκι τὸν λόγον μου. Σικέτομαι δηλ. μήπως οὔτε τὸ παιδί σου ἐπιθυμᾷ ἐκεῖνο, πού νομίζομε ἐμεῖς ὅτι ἐπιθυμᾷ, ἀλλὰ ἄλλο πράγμα, καὶ ἐπομένως ἐμεῖς τότε
 d ὅτι φανοῦμε ἀκόμη περισσότερον παράλογοι, γιατί θὰ σκεπτόμεθα ἄλλο γι' ἄλλο πράγμα. Μοῦ φαίνεται λοιπὸν ὅτι τὸ σωστότερο θὰ ἦταν νὰ ἀρχίσωμεν ἀπὸ αὐτὸν τὸν μικρὸν, ἐξετάζοντες αὐτὸν τί εἶναι αὐτὸ πού θέλει.

ΔΗ. Πιθανώτατα τὸ καλύτερον εἶναι αὐτὸ πού λέγεις.

III. ΣΩ. Γιὰ πὲς μου λοιπὸν πού εἶναι τὸ ὄρατο ὄνομα τοῦ παιδιοῦ σου;

ΔΗ. Θεάγης ὄνομα τούτω, ὦ Σώκρατες.

ΣΩ. Καλόν γε, ὦ Δημόδοκε, τῷ νειεῖ τὸ ὄνομα εἶθον
 e και ἱεροπρεπές. Εἰπέ δὴ ἡμῖν, ὦ Θεάγης, ἐπιθυμείν φης
 σοφός γενέσθαι, καὶ ἀξιοῖς σου τὸν πατέρα τόνδε ἐξευρεῖν
 ἀνδρός τινος συνοσίαν τοιοῦτου, ὅστις σε σοφὸν ποιήσει ;
 ΘΕ. Ναί.

ΣΩ. Σοφός δὲ καλεῖς πότερον τοὺς ἐπιστήμονας,
 περι ὅτου ἂν ἐπιστήμονες ὦσιν, ἢ τοὺς μὴ ;

ΘΕ. Τοὺς ἐπιστήμονας ἔγωγε.

ΣΩ. Τί οὖν ; οὐκ ἐδιδάξατο σε ὁ πατήρ καὶ ἐπαίδευσεν
 ἄπερ ἐθιάδε οἱ ἄλλοι πεπαίδευνται, οἱ τῶν καλῶν γὰραθῶν
 πατέρων νειεῖς, οἷον γράμματά τε καὶ κιθαρίζειν καὶ πα-
 λαίειν καὶ τὴν ἄλλην ἀγωνίαν ;

ΘΕ. Ἐμέ γε.

123a ΣΩ. Ἐτι οὖν οἶε τινὸς ἐπιστήμης ἐλλείπειν, ἢς
 προσήκει ὑπὲρ σοῦ τὸν πατέρα ἐπιμεληθῆναι ;

ΘΕ. Ἐγωγε.

ΣΩ. Τίς ἐστιν αὕτη ; Εἰπέ καὶ ἡμῖν, ἵνα σοὶ χαρισώ-
 μεθα.

ΘΕ. Οἶδε καὶ οὗτος, ὦ Σώκρατες· ἐπεὶ πολλάνικς
 ἐγὼ αὐτῷ εἴρηκα· ἀλλὰ ταῦτα ἐξεπίτηδες πρὸς σὲ λέγει,
 ὡς δὴ οὐκ εἰδὼς οὐ ἐγὼ ἐπιθυμῶ. Τοιαῦτα γὰρ ἔτι καὶ
 ἕτερα καὶ πρὸς ἐμὲ μάχεται τε καὶ οὐκ ἐθέλει με οὐδενὶ
 συστήσαι.

ΣΩ. Ἀλλὰ τὰ μὲν ἐμπροσθέν σοι ἦν πρὸς τοῦτον
 b ᾗθῆντα ὥσπερ ἄνευ μαρτύρων λεγόμενα· νῦν δὲ ἐμὲ ποιήσα
 μάρτυρα, καὶ ἐναντίον ἐμοῦ κάτεψε, τίς ἐστιν αὕτη ἡ σοφία
 ἢς ἐπιθυμεις. Φέρε γάρ, εἰ ἐπιθυμεις ταύτης, ἢ οἱ ἀνθρωποὶ
 τὰ πλοῖα κυβερνώσι, καὶ ἐγὼ σε ἐνύγχανον ἀνερωτῶν· ὦ
 Θεάγης, τίνος ἐνδῆς ὢν σοφίας μέμφει τῷ πατρὶ, ὅτι οὐκ
 ἐθέλει σε συνιστάναι παρ' ὧν ἂν σὺ σοφός γέναιοι ; Τί ἂν μοι
 ἀπεκρίνω ; Τίνα αὐτὴν εἶναι ; Ἄρ' οὐ κυβερνητικὴν ;

ΘΕ. Ναί.

c ΣΩ. Εἰ δὲ ἐπιθυμῶν ταύτην τὴν σοφίαν εἶναι σοφός,
 ἢ τὰ ἄρματα κυβερνώσιν, εἰτ' ἐμέμφου τῷ πατρὶ, ἐμοῦ αὖ
 ἐρωτῶντος τίς ἐστιν αὕτη ἡ σοφία, τίν' ἂν ἀπεκρίνω αὐτὴν
 εἶναι ; Ἄσ' οὐχὶ ἡμοικίαν ;

ΘΕ. Ναί.

ΔΗ. Θεάγη τὸν λέμε, Σωκράτη.

ΣΩ. Ὅμορφο καὶ θεάρεστο ὄνομα τοῦ ἐδώκες, Δημό-
 δοκε. Πές μας λοιπόν, Θεάγη, λές ὅτι ἐπιθυμεῖς νὰ γίνης
 e σοφός, καὶ ἀπαιτεῖς ἀπὸ τὸν πατέρα σου ἐδῶ νὰ σοῦ εὕρῃ
 ἕνα δάσκαλον τέτοιον, ποῦ νὰ σὲ κάμῃ σοφόν ;

ΘΕ. Ναί.

ΣΩ. Ποίους δὲ ὀνομάζεις σοφούς, ἐκείνους ποῦ ξέρουν
 καλά τὴν ἐπιστήμην, τὴν ὅποιαν λένε πὼς ξέρουν, ἢ ἐκείνους
 ποῦ δὲν τὴν ξέρουν ;

ΘΕ. Ἐκείνους βέβαια ποῦ τὴν ξέρουν.

ΣΩ. Δὲν σὲ ἐδίδαξε ὁ πατέρας σου καὶ δὲν σὲ ἔμαθε
 ὅσα ἔχουν μάθει καὶ τὰ ἄλλα παιδιὰ ἐδῶ, ὅσα ἔχουν πατέρας
 καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς, ὅπως λ.χ. νὰ διαβάξῃς, καὶ παίζῃς κιθάρα,
 νὰ κάνης γυμναστικὴν καὶ τὰ λοιπά ;

ΘΕ. Βέβαια μὲ ἔμαθε ὅλα αὐτά.

Σ. Νομίζεις λοιπόν ὅτι σοῦ ὑπολείπεται κάτι ἀκόμη 123a
 νὰ μάθῃς, ποῦ πρέπει νὰ φροντίσῃ ὁ πατέρας σου ;

ΘΕ. Βεβαίωτατα.

ΣΩ. Τί σοῦ λείπει λοιπόν ; Πές μας, νὰ σοῦ κάμωμε
 τὴ χάρι.

ΘΕ. Μὰ τὸ ξερεῖ ὁ πατέρας μου, Σωκράτη· γιατί πολλές
 φορές τοῦ τὸ εἶπα· ἀλλὰ σοῦ τὰ λέγει ἔτσι ἐξεπίτηδες, σὰν
 νὰ μὴ ξέρῃ τί ἐπιθυμῶ. Γιατί ἔτσι μαλλώνομε μαζὶ καὶ ἄλλες
 φορές καὶ δὲν θέλει νὰ μὲ πᾶῃ σὲ κανένα διδάσκαλον.

ΣΩ. Ἄρῃσε τώρα ὅσα ἔχεις πεῖ στὸν πατέρα σου στὸ
 παρελθόν, ἀφοῦ δὲν ἔχομε κανένα μάρτυρα. Τώρα λοιπόν πάρε
 b ἐμὲ ὡς μάρτυρα καὶ πές ἐνώπιόν μου ποῖα εἶναι αὐτὴ ἡ
 ἐπιθυμία τὴν ὅποιαν ἔχεις. Νά λ.χ. ἄς υποθέσωμεν ὅτι ἐπιθυ-
 μοῦσες νὰ μάθῃς τὴν τέχνην ποῦ κυβερνοῦν τὰ πλοῖα, καὶ
 σὲ ἐρωτοῦσα ἐγὼ : Θεάγη, ποίας τέχνης ἡ γνώσις σοῦ λείπει
 καὶ παραπονεῖσαι γιὰ τὸν πατέρα του ὅτι δὲν θέλει νὰ σὲ συ-
 στήσῃ εἰς ἕνα ἀπὸ ἐκείνους ποῦ θὰ μπορούσες νὰ τὴν μάθῃς ;
 Τί θὰ μοῦ ἀπεκρίνεσο ; Ποῖα εἶναι αὐτὴ ἡ γνώσις ; Δὲν θὰ ἦτο
 ἡ πλοικαρχικὴ τέχνη ;

ΘΕ. Ναί.

ΣΩ. Ἐὰν δὲ ἐπιθυμοῦσες νὰ μάθῃς τὴν τέχνην νὰ
 c διευθύνῃς ἄρματα καὶ παρεπονεῖσο κατὰ τοῦ πατρός σου καὶ
 σὲ ἐρωτοῦσα ἐγὼ : ποῖα εἶναι αὐτὴ ἡ τέχνη, ποῖα θὰ μοῦ ἀπε-
 κρίνεσο ; ὄχι ἡ τέχνη τοῦ ἡνιόχου ;

ΘΕ. Ναί.

ΣΩ. Ἦς δὲ δὴ νῦν τυγχάνεις ἐπιθυμῶν, πότερον ἀνώνυμός τις ἐστὶν ἢ ἔχει ὄνομα;

ΘΕ. Οἶμαι ἔγωγε ἔχειν.

IV. ΣΩ. Πότερον οὖν αὐτὴν μὲν οἶσθα, οὐ μέντοι τό γε ὄνομα, ἢ καὶ τὸ ὄνομα;

ΘΕ. Καὶ τὸ ὄνομα ἔγωγε.

ΣΩ. Τί οὖν ἐστίν; εἰπέ.

d ΘΕ. Τί δέ ἄλλο, ὦ Σώκρατες, αὐτῇ ὄνομά τις φαίη ἂν εἶναι ἄλλ' ἢ σοφίαν;

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ἡ ἡνιοχία σοφία ἐστίν; ἢ ἀμαθία δοκεῖ σοι εἶναι;

ΘΕ. Οὐκ ἔμοιγε.

ΣΩ. Ἀλλὰ σοφία;

ΘΕ. Ναί.

ΣΩ. Ἢ τί χρώμεθα; οὐχ ἢ ἔπικον ἐπιστάμεθα ζευγους ἄρχειν;

ΘΕ. Ναί.

ΣΩ. Οὐκοῦν καὶ ἡ κυβερνητικὴ σοφία ἐστίν;

ΘΕ. Ἐμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. Ἀρ' οὐχ αὕτη, ἢ πλοίων ἐπιστάμεθα ἄρχειν;

ΘΕ. Αὕτη μὲν οὖν.

e ΣΩ. Ἦς δὲ δὴ σὺ ἐπιθυμεῖς, ἡ σοφία τις ἐστίν; Ἢ εἰς τίνος ἐπιστάμεθα ἄρχειν;

ΘΕ. Ἐμοὶ μὲν δοκεῖ, ἢ τῶν ἀνθρώπων.

ΣΩ. Μῶν ἢ τῶν καμνόντων;

ΘΕ. Οὐ δῆτα.

ΣΩ. Ἰατρικὴ γὰρ αὕτη ἐστίν. Ἢ γάρ;

ΘΕ. Ναί.

ΣΩ. Ἀλλ' ἢ τῶν ἄδόντων ἐπιστάμεθα ἐν τοῖς χοροῖς ἄρχειν;

ΘΕ. Οὐ.

ΣΩ. Μουσικὴ γὰρ αὕτη γε.

ΘΕ. Πάνυ γε.

ΣΩ. Ἀλλ' ἢ τῶν γυμναζομένων ἐπιστάμεθα ἄρχειν;

ΘΕ. Οὐ.

ΣΩ. Γυμναστικὴ γὰρ αὕτη γε.

ΘΕ. Ναί.

ΣΩ. Ἀλλ' ἢ τῶν τί ποιοῦντων; Προθνημοῦ εἰπεῖν, ὡςπερ ἐγὼ σοὶ τὰ ἔμπροσθεν.

124 a ΘΕ. Ἢ τῶν ἐν τῇ πόλει, ἔμοιγε δοκεῖ.

ΣΩ. Οὐκοῦν ἐν τῇ πόλει εἶσι καὶ οἱ κάμνοντες;

ΘΕ. Ναί, ἀλλ' οὐ τούτων λέγω μόνον, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐν τῇ πόλει.

ΣΩ. Αὐτὴ λοιπὸν ἡ τέχνη πού ἐπιθυμεῖς τώρα νὰ μάθης, εἶναι ἀνώνυμη ἢ ἔχει ὄνομα;

ΘΕ. Νομίζω πὺς ἔχει ὄνομα.

IV. ΣΩ. Τί λοιπὸν; αὐτὴν μὲν τὴν γνωρίζεις, ὄχι διμῶς καὶ τὸ ὄνομά της, ἢ καὶ τὸ ὄνομά της;

ΘΕ. Καὶ τί ἄλλο ὄνομα, Σωκράτη, θὰ τῆς πῆ κανείς, παρὰ σοφία;

ΣΩ. Μὰ καὶ ἡ ἡνιοχικὴ εἶναι σοφία; ἢ τὴν νομίζεις ἐσὺ ἀμάθειαν;

ΘΕ. Ὅχι βέβαια.

ΣΩ. Ὅποτε τὴν νομίζεις σοφίαν;

ΘΕ. Ναί.

ΣΩ. Πού τὴν μεταχειρίζομεθα; ὄχι γιὰ νὰ ξέρωμε νὰ διευθύνωμε ἄλογα;

ΔΗ. Ναί.

ΣΩ. Λοιπὸν καὶ ἡ πλοιαρχικὴ εἶναι σοφία;

ΘΕ. Νομίζω.

ΣΩ. Δὲν εἶναι ἐκεῖνη πού μαθαίνομε νὰ κυβερνοῦμε πλοῖα;

ΘΕ. Αὐτὴ βέβαια.

ΣΩ. Αὐτὴ δὲ ἡ σοφία πού ἐπιθυμεῖς ἐσὺ νὰ μάθης, τί σοφία εἶναι; Τίνος πράγματος μαθαίνομε νὰ εἰμαστε κύριοι;

ΘΕ. Τῶν ἀνθρώπων, φρονῶ.

ΣΩ. Ποίων ἀνθρώπων; τῶν ἄρρώστων;

ΘΕ. Ὅχι βέβαια.

ΣΩ. Γιατί γι' αὐτὸ εἶναι ἡ ἱατρικὴ. Ἐστὶ;

ΘΕ. Ναί.

ΣΩ. Μήπως εἶναι ἡ τέχνη ἐκεῖνου πού διευθύνει τοὺς τραγουδοῦντας εἰς τὰ χορικά τῶν δραμάτων;

ΘΕ. Ὅχι.

ΣΩ. Γιατί αὐτὴ ἡ τέχνη εἶναι ἡ μουσικὴ.

ΘΕ. Βεβαίότατα.

ΣΩ. Οὔτε ἡ τέχνη πού διευθύνωμε τοὺς γυμναζομένους.

ΘΕ. Οὔτε.

ΣΩ. Γιατί αὐτὴ εἶναι ἡ γυμναστικὴ.

ΘΕ. Ναί.

ΣΩ.—Εἶναι λοιπὸν ἡ τέχνη νὰ διευθύνῃ κανείς ποιῶν; Ἐμπρός, πές μου πρόθυμα, ὅπως ἐγὼ προηγουμένως.

ΘΕ. Εἶναι ἡ τέχνη νὰ διοικῇ κανείς τοὺς μένοντας εἰς τὴν πόλιν, καθὼς νομίζω.

ΣΩ. Μὰ στῆν πόλι μένον καὶ οἱ ἄρρωστοι.

ΘΕ. Ναί, ἀλλὰ δὲν ἐνοῶ μόνον αὐτούς, ἀλλὰ καὶ ὅλους τοὺς ἄλλους πού μένου ἐκεῖ.

[Πάταστος] Θεάγης

ΣΩ. Ἐγὼ γὰρ μαθάνω ἢ λέγεις τέχνην; Δοκεῖς γάρ μοι λέγειν οὐχ ἢ τῶν θεριζόντων ἐπιστάμεθα ἄρχειν καὶ τρυφώντων καὶ τῶν φυτευόντων καὶ σπειρόντων καὶ ἀλωόντων· αὐτὴ μὲν γὰρ γεωργική, ἢ τούτων ἄρχομεν ἢ γὰρ; ΘΕ. Ναί.

b ΣΩ. Οὐδὲ γε οἶμαι ἢ τῶν πριζόντων καὶ τρυφώντων καὶ ξεόντων καὶ τορνευόντων ξυμπάντων ἐπιστάμεθα ἄρχειν, οὐ ταύτην λέγεις; αὐτὴ γὰρ οὐ τεκτονική; ΘΕ. Ναί.

ΣΩ. Ἄλλ' ἴσως ἢ τούτων τε πάντων καὶ αὐτῶν τῶν γεωργῶν καὶ τῶν τεκτόνων καὶ τῶν δημιουργῶν ἀπάντων καὶ τῶν ἰδιωτῶν καὶ τῶν γυναικῶν καὶ ἀνδρῶν, ταύτην ἴσως λέγεις τὴν σοφίαν.

ΘΕ. Ταύτην πάλοι, ὦ Σώκρατες, βούλομαι λέγειν.

c V. ΣΩ. Ἐχεις οὖν εἰπεῖν, Αἰγισθος ὁ Ἀγαμέμνονα ἀποκτείνας ἐν Ἄργει ὅρα τούτων ἦρχεν ὧν οὐ λέγεις, τῶν τε δημιουργῶν καὶ ἰδιωτῶν καὶ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ξυμπάντων, ἢ ἄλλων τιῶν;

ΘΕ. Οὐκ, ἀλλὰ τούτων.

ΣΩ. Τί δὲ δὴ; Πηλεὺς ὁ Αἰακοῦ ἐν Φθίᾳ οὐ τῶν αὐτῶν τούτων ἦρχεν;

ΘΕ. Ναί.

ΣΩ. Περιάνδρον δὲ τὸν Κυνέλου ἄρχοντα ἐν Κορίνθῳ ἦδη ἀκήρατος γενέσθαι;

ΘΕ. Ἐγώ γε.

ΣΩ. Οὐ τῶν αὐτῶν τούτων ἄρχοντα ἐν τῇ αὐτοῦ πόλει;

ΘΕ. Ναί.

d ΣΩ. Τί δὲ; Ἀρχέλαον τὸν Περδικίου, τὸν γεωστὴν ἄρχοντα ἐν Μακεδονίᾳ, οὐ τῶν αὐτῶν ἦγει τούτων ἄρχειν;

ΘΕ. Ἐγώ γε.

ΣΩ. Ἐπίαν δὲ τὸν Πεισιστράτου ἐν τῇδε τῇ πόλει ἄρχοντα τίνων οἶτι ἄρξει; οὐ τούτων;

ΘΕ. Πῶς γὰρ οὐ;

ΣΩ. Εἴποις ἂν οὖν μοι τίνα ἐπωνυμίαν ἔχει Βάκις τε καὶ Σίβυλλα καὶ ὁ ἡμεδαπὸς Ἀμφίλυτος;

ΘΕ. Τίνα γὰρ ἄλλην, ὦ Σώκρατες, πλὴν γε χρησμοφοί;

e ΣΩ. Ὅρθῶς λέγεις. Ἀλλὰ καὶ τοῖσδε μοι οὕτω πειρώ

ΣΩ. Ἄραγε ἐνοῶ ποιάν τέχνην ἐνοεῖς; Νομίζω ὅτι ἐνοεῖς ὄχι ἐκείνην ποὺ μαθαίνομε νὰ διοικοῦμε ἐκείνους ποὺ θερίζουν καὶ τρυφῶν, ἢ ἐκείνους ποὺ φυτεύουν καὶ σπείρουν καὶ ἀλωνίζουν· διότι τούτους κυβερνῶμεν διὰ τῆς γεωργικῆς τέχνης. Ἔτσι;

ΘΕ. Ναί.

b ΣΩ. Οὐτε, νομίζω, εἶναι ἡ τέχνη νὰ διοικῇ κανεὶς ἐκείνους ποὺ πριονίζουν ἢ τρυποῦν ἢ πλανίζουν ἢ τορνεύουν· δὲν ἐνοεῖς αὐτὴν· γιὰτὶ αὐτὴ εἶναι ἡ τέχνη τοῦ μαραγκοῦ.

ΘΕ. Ναί.

ΣΩ. Ἄλλ' ἴσως ἐνοεῖς τὴν σοφίαν μὲ τὴν ὁποίαν διοικοῦμεν καὶ τούτους ἄλλους καὶ τοὺς γεωργοὺς καὶ τοὺς μαραγκοὺς καὶ τοὺς ἄλλους τεχνίτας ἄλλους καὶ τοὺς ἰδιώτας καὶ τὰς γυναῖκας καὶ τοὺς ἀνδρας. ἴσως αὐτὴν τὴν σοφίαν ἐνοεῖς. ΘΕ. Ναί, Σωκράτη, αὐτὴν ἐνοεῖσα ἐξ ἀρχῆς.

c V. ΣΩ. Ἡμπορεῖς λοιπὸν νὰ μοῦ εἴπῃς τὸ ἐξῆς; ὁ Αἰγισθος ποὺ ἐσκότωσε στὸ Ἄργος τὸν Ἀγαμέμνονα, ἄραγε ἦτο ἄρχων αὐτῶν ἄλων ποὺ εἴπαμε πρό δλίγγο, δηλ. τῶν τεχνιτῶν καὶ τῶν ἰδιωτῶν καὶ τῶν ἀνδρῶν καὶ τῶν γυναικῶν ἄλων ἢ μήπως ἦτο ἄρχων κάποιων ἄλλων ἀνθρώπων;

ΘΕ. Ὅχι, δὲν ἦτο ἄρχων ἄλλων ἀνθρώπων, ἀλλὰ τούτων ποὺ εἴπαμε.

ΣΩ. Καὶ ὁ Πηλεὺς τοῦ Αἰακοῦ στὴ Φθιώτιδα δὲν ἦτο ἄρχων αὐτῶν τῶν ἰδίων;

ΘΕ. Ναί.

ΣΩ. Ὅθ' ἔχῃς δὲ βέβαια ἀκούσει ὅτι κάποτε ἦτο ἄρχων στὴν Κόρινθο ὁ Περιάνδρος ὁ υἱὸς τοῦ Κυνέλου.

ΘΕ. Βέβαια.

ΣΩ. Αὐτὸς δὲν ἦτο ἄρχων αὐτῶν τῶν ἰδίων;

ΘΕ. Ναί.

d ΣΩ. Καὶ ὁ Ἀρχέλαος τοῦ Περδικίου, ποὺ τῶρα κοντὰ ἔγινε ἄρχων τῆς Μακεδονίας, δὲν νομίζεις ὅτι εἶναι ἄρχων αὐτῶν τῶν ἰδίων;

ΘΕ. Ναί.

ΣΩ. Καὶ ὁ Ἰππίας τοῦ Πεισιστράτου ποὺ ἔγινε ἄρχων αὐτῆς ἐδῶ τῆς πόλεως, ποίους, νομίζεις, ἐκυβέρνησε; ὄχι τούτους πάλιν;

ΘΕ. Πῶς ὄχι;

ΣΩ. Ἡμπορεῖς νὰ μοῦ εἴπῃς τί ἐπωνυμίαν ἔχει ὁ Βάκις καὶ ἡ Σίβυλλα καὶ ὁ πατριότης μας Ἀμφίλυτος;

ΘΕ. Μὰ ποιάν ἄλλην, Σωκράτη, παρὰ ὅτι εἶναι μάντις;

e ΣΩ. Σωστά· ἀλλὰ γιὰ προστάθῃσε νὰ μοῦ εἴπῃς τί

ἀποκρίνασθαι, τίς ἐπωνυμίαν ἔχει Ἰππίας καὶ Περίανδρος διὰ τὴν αὐτὴν ἀρχήν;

ΘΕ. Οἶμαι μὲν τύραννοι τί γὰρ ἄλλο;

ΣΩ. Οὐκοῦν ὅστις ἐπιθυμεῖ τῶν ἀνθρώπων τῶν ἐν τῇ πόλει ξυμπάντων ἀρχεῖν, τῆς αὐτῆς ἀρχῆς τούτοις ἐπιθυμεῖ, τυραννικῆς, καὶ τύραννος εἶναι;

ΘΕ. Φαίνεται.

ΣΩ. Οὐκοῦν ταύτης ἐπιθυμῶν σὺ φῆς;

ΘΕ. Ἔουκὲ γε ἐξ ὧν ἐγὼ εἶπον.

125a ΣΩ. Ὡ μισαρέ, τυραννεῖν ἄρα ἡμῶν ἐπιθυμῶν πάλα ἐμέμφου τῷ πατρί, ὅτι σε οὐκ ἐπεμπεν εἰς διδασκάλου τυραννοδιδασκάλου τινός; Καὶ σὺ, ὦ Δημόδοκε, οὐκ αἰσχύνεις πάλα εἰδὼς οὗ ἐπιθυμεῖ οὗτος, καὶ ἔχων ὅτι πέμψας αὐτὸν δημοουργὸν ἂν ἐποίησας τῆς σοφίας ἣς ἐπιθυμεῖ, ἔπειτα φθονεῖς τε αὐτῷ καὶ οὐκ ἐθέλεις πέμψειν; Ἄλλα νῦν, ὄρεῖς; ἐπειδὴ ἐναντίον ἐμοῦ κατεῖργκέ σου, κοινῇ βουλευόμεθα ἐγὼ τε καὶ σὺ, ἐς τίνος ἂν αὐτὸν πέμπομεν καὶ διὰ τὴν τίνος συνουσίαν σοφός ἂν γένοιτο τύραννος;

b ΔΗ. Ναὶ μὰ Δία, ὦ Σώκρατες, βουλευόμεθα ὅσα, ὡς δοκεῖ γέ μοι βουλῆς δεῖν περὶ τούτου οὐ φράζης.

VI. ΣΩ. Ἔασον, ὦ ἰθαθέ. Διαπυθόμεθα αὐτοῦ πρώτον ἱκανῶς.

ΔΗ. Πυθάνου δῆ.

ΣΩ. Τί οὖν ἂν, εἰ Εὐριπίδῃ τι προσχηρσαίμεθα, ὦ Θέαγες; Εὐριπίδης γὰρ ποῦ φησι σοφοὶ τύραννοι τῶν σοφῶν συνουσία;

c εἰ οὖν ἔροῖτό τις τὸν Εὐριπίδην ὡς Εὐριπίδῃ, τῶν τί σοφῶν συνουσία φῆς σοφός εἶναι τοὺς τυράννους; Ὡσπερ ἂν εἰ εἰπόντα

σοφοὶ γεωργοὶ τῶν σοφῶν συνουσία ἡρόμεθα τῶν τί σοφῶν, τί ἂν ἡμῖν ἀπεκρίνατο; Ἄρ' ἂν ἄλλο τι ἢ τῶν τὰ γεωργικὰ;

ΘΕ. Οὐκ, ἀλλὰ τούτου.

ΣΩ. Τί δέ; εἰ εἶπε

σοφοὶ μάγειροι τῶν σοφῶν συνουσία, εἰ ἡρόμεθα τῶν τί σοφῶν, τί ἂν ἡμῖν ἀπεκρίνατο; οὐχ ὅτι τῶν μαγειρικῶν;

πανουμίαν ἔχουν αὐτοὶ ἐδῶ, ὁ Ἰππίας καὶ ὁ Περίανδρος, ποῦ ἔχουν τὴν ἴδιαν ἐξουσίαν;

ΘΕ. Νομίζω, τύραννοι τί ἄλλο μπορεῖ νὰ ἔχουν;

ΣΩ. Λοιπὸν, ἐκείνος ποῦ ἐπιθυμεῖ νὰ ἀρχῇ ὄλων ὅμοῦ τῶν ἀνθρώπων ποῦ εἶναι στὴν πόλι, ἐπιθυμεῖ τὴν ἴδια ἐξουσία μὲ αὐτούς, δηλ. τὴν δικτατορικὴ ἐξουσία, καὶ νὰ εἶναι δικτάτωρ;

ΘΕ. Εἶναι προφανές.

ΣΩ. Λοιπὸν λές ὅτι καὶ σὺ αὐτὴν τὴν ἐξουσίαν ἐπιθυμεῖς;

ΘΕ. Ἔτσι φαίνεται τουλάχιστον ἀπὸ ὅσα εἶπα.

ΣΩ. Βρὲ ἀρχεῖε, λοιπὸν θέλοντας πρὸ πολλοῦ νὰ γίνῃς δικτάτωρ σὲ μᾶς ἔκαμες παράπονα κατὰ τοῦ πατέρα σου, 125a ὅτι δὲν σὲ ἔστειλε σὲ κανέναν διδασκαλόν ποῦ νὰ διδάσκη τὴν τέχνην νὰ γίνῃ κανεὶς δικτάτωρ; Καὶ σὺ, καλὲ Δημόδοκε, δὲν ἐντρέπῃσαι νὰ ξέρῃς πρὸ πολλοῦ τί ἐπιθυμεῖ ὁ γυιός σου καὶ νὰ μὴ τὸν στέλλῃς νὰ τὸν κάμῃς τεχνίτην γνώστην αὐτῆς τῆς ἐπιστήμης, ἐν ᾧ ἔχεις ὅλα τὰ μέσα νὰ τὸν στείλῃς, ὅμως ἀπὸ ζήλεια πρὸς αὐτὸν δὲν θέλεις νὰ τὸν στείλῃς; Καὶ τώρα, βλέπεις; ἀφοῦ ἐνώπιόν μου τὰ ἐμαρτύρησε ὅλα ἐναντίον σου, ἔλα ἄς σκεφθοῦμε μαζὶ καὶ ἐγὼ καὶ σὺ, σὲ ποιοῦ δασκάλου θὰ μπορούσαμε νὰ τὸν στείλωμε καὶ ἀπὸ τίνος τῆς διδασκαλίαν θὰ γίνετο πεπειραμένους δικτάτωρ.

ΔΗ. Ναὶ μὰ τὸ Θεό, Σωκράτη, ἄς σκεφθοῦμε βέβαια, 125b γιὰτὶ νομίζω ὅτι ἔχομεν ἀνάγκη νὰ γίνῃ περὶ τούτου σπουδαιότητα σκέψης.

VI. ΣΩ. Στάσου, καλέ. Ἄς ἐξετάσωμεν πρώτα ἐπαρκῶς αὐτὸν τὸν ἴδιον.

ΔΗ. Ἐμπρός, ἐξέτασε.

ΣΩ. Τί λές λοιπὸν; νὰ μεταχειρισθοῦμε λιγάκι, Θεάγῃ, τὸν Εὐριπίδῃ ποῦ λέει κάπου: «Οἱ δικτάτορες γίνονται ἱκανοὶ μὲ τὴν συναναστροφὴν τῶν σοφῶν»; Ἄν λοιπὸν ἐρωτοῦσε κανεὶς τὸν Εὐριπίδην: «Γιὰ πές μας, Εὐριπίδῃ, μὲ τὴν συναναστροφὴν ποίου εἶδους σοφῶν γίνονται ἱκανοὶ οἱ δικτάτορες; Δηλ. νά, ἂν ἔλεγεσ ὅτι «οἱ γεωργοὶ γίνονται ἱκανοὶ μὲ τὴν συναναστροφὴν τῶν σοφῶν», καὶ σὲ ἐρωτούσαμε: μὲ ποίου εἶδους σοφῶν, τί θὰ μᾶς ἀπεκρίνεσο; Ἄρχε ἄλλο τι θὰ μᾶς ἀπεκρίνετο ἢ ὅτι μὲ τοὺς σοφοὺς εἰς τὰ γεωργικὰ πράγματα;

ΘΕ. Αὐτό, ὄχι ἄλλο.

ΣΩ. Καὶ ἂν ἔλεγε ὅτι «οἱ ἱκανοὶ μάγειροι γίνονται μὲ τὴν συναναστροφὴν τῶν σοφῶν» καὶ τὸν ἐρωτούσαμε: ποῖον σοφῶν, τί θὰ μᾶς ἀπεκρίνετο; Δὲν θὰ μᾶς ἀπεκρίνετο: τῶν σοφῶν εἰς τὰ μαγειρικὰ πράγματα;

ΘΕ. Ναί.

ΣΩ. Τι δ', εἰ

σοφοὶ παλαισταὶ τῶν σοφῶν συνουσία

εἶπεν, εἰ ἠρόμεθα τῶν τί σοφῶν, ἄρ' οὐκ ἂν τῶν παλαίειν
d ἔφη;

ΘΕ. Ναί.

ΣΩ. Ἐπειδὴ δὲ εἶπε

σοφοὶ τύραννοὶ τῶν σοφῶν συνουσία,
ἡμῶν ἐρωτῶντων, τῶν τί σοφῶν λέγεις, ὦ Εὐριπίδη; τί
ἂν φαίη; ποῖα εἶναι ταῦτα;

ΘΕ. Ἄλλὰ μὰ Δι' οὐκ οἶδ' ἔγωγε.

ΣΩ. Ἄλλὰ βούλει ἐγὼ σοι εἶπω;

ΘΕ. Εἰ σὺ βούλει.

ΣΩ. Ταῦτ' ἐστὶν ἄπερ ἔφη Ἀνακρέων τὴν Καλλικρί-
την ἐπίστασθαι ἢ οὐκ οἶσθα τὸ ἄσμα;

ΘΕ. Ἐγωγε.

ΣΩ. Τί οὖν; τοιαύτης τιμῆς καὶ σὺ συνουσίας
e ἐπιθυμεῖς ἀνδρός, ὅστις τυγχάνει δμότεχρος ὢν Καλλικρίτη
τῇ Κυάνης καὶ ἐπίσταται τυραννικά, ὥσπερ ἐκείνην ἔφη
ὁ ποιητής, ἵνα καὶ σὺ ἡμῖν τύραννος γένη καὶ τῇ πόλει;

ΘΕ. Πάλαι, ὦ Σώκρατες, σκόπτεις καὶ παίζεις πρὸς με.

ΣΩ. Τί δέ; οὐ ταύτης φῆς τῆς σοφίας ἐπιθυμεῖν, ἢ
πάντων ἂν τῶν πολιτῶν ἀρχοῦς; Τοῦτο δὲ ποῶν ἄλλο τι
ἢ τύραννος ἂν εἴης;

ΘΕ. Εὐδαμῆν μὲν ἂν, οἶμαι, ἔγωγε τύραννος γενέ-
126a σθαι, μάλιστα μὲν πάντων ἀνθρώπων, εἰ δὲ μή, ὡς πλείστων
καὶ σὺ γ' ἂν, οἶμαι, καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ἀνθρώποι· ἔτι δὲ γε
ἴσως μᾶλλον θεὸς γενέσθαι· ἀλλ' οὐ τοῦτου ἔλεγον ἐπιθυμεῖν.

ΣΩ. Ἄλλὰ τί δὴ ἐστὶ ποτε οὐ ἐπιθυμεῖς; οὐ τῶν
πολιτῶν φῆς ἀρχειν ἐπιθυμεῖν;

ΘΕ. Οὐ βίβη γε οὐδ' ὥσπερ οἱ τύραννοὶ, ἀλλ' ἐκόντων,
ὥσπερ καὶ ἄλλοι οἱ ἐν τῇ πόλει ἐλλόγμοι ἄνδρες.

ΘΕ. Ναί.

ΣΩ. Καὶ ἂν ἔλεγε: «ἱκανοὶ παλαισταὶ γίνονται μετὰ τὴν
συναναστροφὴν τῶν σοφῶν», καὶ τὸν ἐρωτούσαμε ἡμεῖς:
ποῶν σοφῶν, ἄρα γε δὲν θὰ μᾶς ἀπεκρινέτο τῶν σοφῶν εἰς
τὴν τέχνην τῆς πόλεως;

ΘΕ. Ναί.

ΣΩ. Ἄφοῦ λοιπὸν εἶπε ὅτι κοῖ ἱκανοὶ δικτάτορες γίνον-
ται μετὰ τὴν συναναστροφὴν τῶν σοφῶν, ἂν ἡμεῖς ἐρωτήσωμεν:
ποῖους σοφοὺς ἐννοεῖς, Εὐριπίδη; ἢ θὰ μᾶς ἔλεγε; ποῖοι
εἶναι σοφοὶ σὲ αὐτὰ τὰ πράγματα;

ΘΕ. Μὰ τὸ Θεό, δὲν ξέρω ἐγὼ τοῦλάχιστον.

ΣΩ. Θέλεις νὰ σοῦ εἰπῶ ἐγὼ;

ΘΕ. Πολὺ εὐχαρίστως.

ΣΩ. Αὐτὰ τὰ πράγματα εἶναι ἐκεῖνα ποῦ εἶπεν ὁ Ἀνα-
κρέων ὅτι τὰ ξέρει ἢ Καλλικρίτη· ἢ μήπως δὲν τὸ ξέρεις αὐτὸ
τὸ τραγοῦδι.

ΘΕ. Τὸ ξέρω βέβαια

ΣΩ. Λοιπὸν καὶ σὺ ἐπιθυμεῖς νὰ μαθητεύσης σὲ ἕνα
ἄνθρωπον ποῦ εἶναι συντεχνίτης μετὰ τὴν Καλλικρίτην τῆς
e Κυάνης καὶ ξέρει τὴν δικτατορικὴν ἐπιστήμην, ὅπως λέγει
γὰρ κείνην ὁ ποιητής, γὰρ νὰ μᾶς γίνης τύραννος ἐσὺ στὴν
πόλιν μας;

ΘΕ. Ἀπὸ πολλὴν ὥρα, Σωκράτη, με κοροιδεῖεις καὶ
παίζεις μαζί μου.

ΣΩ. Τί τρέχει; Δὲν λέγεις ὅτι αὐτὴ τῆ σοφία ἐπιθυ-
μεῖς, μετὰ τὴν ὁποῖαν θὰ ἠμποροῦσες νὰ γίνης ἀρχὼν τῶν πο-
λιτῶν; Καὶ κάνοντας ἕνα τέτοιο πρᾶγμα τί ἄλλο θὰ γινόσουναι
παρὰ δικτάτωρ;

ΘΕ. Μακάρι νὰμποροῦσα νὰ γινόμευμαι δικτάτωρ καὶ
μάλιστα βλοῦ τοῦ κόσμου, ἢ τοῦλάχιστον ὅσον τὸ δυνατόν 126a
μεγαλυτέρου ἀριθμοῦ αὐτῶν· καὶ τὸ ἴδιο θὰ ἤθελες καὶ σὺ
καὶ βλοῖ οἱ ἄνθρωποι, καὶ ἂν μποροῦσα νὰ γίνω θεός, ἀκόμη
καλύτερα θὰ ἤπτο· ἀλλὰ ἐγὼ δὲν ἔλεγα ὅτι ἐπιθυμῶ τέτοιο
πρᾶγμα.

ΣΩ. Μὰ τί λοιπὸν εἶναι αὐτὸ ποῦ ἐπιθυμεῖς; δὲν εἶπες
ὅτι θέλεις νὰ εἶσαι ἀρχὼν τῶν πολιτῶν;

ΘΕ. Ναί, θέλω νὰ εἶμαι ἀρχὼν, ἀλλ' ὄχι διὰ τῆς βίας,
ὅπως οἱ τύραννοὶ, ἀλλὰ μετὰ τὸ καλὸ, καθὼς τόσοι ἄλλοι ἀξιό-
λογοὶ ἄνδρες.

ΣΩ. Ἄρα γε λέγεις ὡπερ Θεμιστοκλῆς καὶ Περικλῆς καὶ Κίμων καὶ ὅσοι τὰ πολιτικά δεινοὶ γενέσασιν ;
ΘΕ. Νῆ Δία τούτους λέγω.

b VII. ΣΩ. Τί οὖν ; εἰ τὰ ἱστικά ἐτύγχανε ἐπιθυμῶν σοφὸς γενέσθαι, παρὰ τίνας ἂν ἀφικόμενος ᾤηθῆς δεινὸς ἔσεσθαι ἱστικός ; ἢ παρ' ἄλλους τινὰς ἢ τοὺς ἱστικούς ;
ΘΕ. Μὰ Δι' οὐκ ἔγωγε.

ΣΩ. Ἄλλα παρ' αὐτοὺς αὐτὸς δεινὸς ὄντας ταῦτα, καὶ οἳ εἰσὶ τὸ ἱστικὸν καὶ χρώνται ἐκάστοτε καὶ οἰκείοις καὶ ἄλλοτριῶν πολλοῖς ;

ΘΕ. Δήλον ὅτι.

ΣΩ. Τί δέ ; εἰ τὰ ἀκοντιστικά σοφὸς ἐβούλου γενέσθαι, οὐ παρὰ τοὺς ἀκοντιστικούς ᾤου ἂν ἐλθὼν σοφὸς ἔσεσθαι, τοῦτους οἳ ἔστι τὸ ἀκόντια καὶ πολλοῖς καὶ ἄλλοτριῶν καὶ οἰκείοις ἐκάστοτε χρώνται ἀκοντίους ;

ΘΕ. Ἐμοίγε δοκεῖ.

ΣΩ. Λέγε δή μοι ἐπεὶ δὲ δὴ τὰ πολιτικά βούλει σοφὸς γενέσθαι, οἷε παρ' ἄλλους τινὰς ἀφικόμενος σοφὸς ἔσεσθαι ἢ τοὺς πολιτικούς τοῦτους, τοὺς αὐτοὺς τε δεινὸς ὄντας τὰ πολιτικά καὶ χρωμένους ἐκάστοτε τῇ τε αὐτῶν πόλει καὶ ἄλλαις πολλαῖς, καὶ Ἑλληνισί προσομιλοῦντας πόλει καὶ βαρβάρους ; ἢ δοκεῖς ἄλλοις τισὶ συγγενέμενος σοφὸς ἔσεσθαι ταῦτα, ἅπερ οὗτοι, ἀλλ' οὐκ αὐτοῖς τοῖτοις ;

d ΘΕ. Ἀκήροια γάρ, ὦ Σώκρατες, οὐς σὲ φασί λέγειν τοὺς λόγους, ὅτι τούτων τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν οἱ νείεις οὐδὲν βέλτιους εἰσὶν ἢ οἱ τῶν σκευτοῦμαι καὶ μοι δοκεῖς ἀληθέστατα λόγειν ἐξ ὧν ἐγὼ δύναμαι αἰσθῆσθαι. Ἀνόητος ἂν οὖν εἴην, εἰ οἰοίμην τινὰ τούτων ἐμοὶ μὲν ἂν παραδοῦναι τὴν αὐτοῦ σοφίαν, τὸν δὲ νῖόν τὸν αὐτοῦ μηδὲν ὠφελῆσαι, εἴ τι οἷός τ' ἦν εἰς ταῦτα ὠφελεῖν ἄλλον ὄντινασὶν ἀνθρώπων.

VIII. ΣΩ. Τί οὖν ἂν, ὦ βέλτιστε ἀνδρῶν, χρήσαιο σαυτῷ, εἴ σοι ἐπειδὴ γένοιτο νῖος τοιαῦτα πράγματα παρ-
e ἔχοι, καὶ φαῖν μὲν ἂν ἐπιθυμῆν ἀγαθὸς γενέσθαι ζωγράφος, καὶ μέμφοιτο σοὶ τῷ πατρὶ, ὅτι οὐκ ἐθέλεις ἀναλίσκειν εἰς αὐτὸν τούτων αὐτῶν ἔνεκα ἀργύριον, τοὺς δὲ δημιουργοὺς αὐτοῦ τούτου, τοὺς ζωγράφους, ἀτιμάζει τοὺς καὶ μὴ βούλοιτο παρ' αὐτῶν μαθάνειν ; ἢ τοὺς αὐλητάς, βουλόμενος αὐλητῆς γενέσθαι, ἢ τοὺς κιθαριστάς ; Ἐχοῖς ἂν αὐτῷ ὅτι χρῆσθαι αὐτοῖς ἄλλοσε μὴ ἐθέλοντα παρὰ τούτων μαθάνειν ;
ΘΕ. Μὰ Δι' οὐκ ἔγωγε.

ΣΩ. Ἐγνοεῖς λοιπὸν ὅπως ὁ Θεμιστοκλῆς, ὁ Κίμων, ὁ Περικλῆς καὶ οἱ ἄλλοι ποὺ ὑπῆρξαν ἰκανώτατοι ἐστὶν πολιτικῆς ;
ΘΕ. Μὰ τὸ Θεό, αὐτοὺς ἔνοσθ.

VII. ΣΩ. Ἐάν λοιπὸν ἤθελες νὰ γίνης ἄξιος ἱππέυς, σὲ ποιούσ
κοντὰ μαθητεύων θὰ ἐνόμιζες ὅτι θὰ τὸ ἐπιτύχης αὐτό ; σὲ
τίποτε ἄλλους ἢ εἰς τοὺς φημισμένους ἱππέυς ;

ΘΕ. Ὅχι βέβαια σὲ ἄλλους.

ΣΩ. Θὰ πῆγαίνεις δηλαδὴ σὲ κείνους ποὺ εἶναι φοβεροὶ
σ' αὐτὰ τὰ πράγματα καὶ οἱ ὅποιοι ἔχουν ἄλογα καὶ τὰ χρη-
σιμοποιοῦν, ὅταν δοθῇ εὐκαιρία, εἴτε ἰδικῶν εἶναι εἴτε ξένα.
ΘΕ. Προφανῶς.

ΣΩ. Ἐάν δὲ ἤθελες νὰ γίνης ἄξιος ἀκοντιστής, δὲν θὰ
ἐνόμιζες ὅτι θὰ τὸ ἐπιτύχης αὐτό, ἐάν πλησιάσης τοὺς φημι-
μένους σ' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, ποὺ ἔχουν ἀκόντια πολλὰ καὶ τὰ
μεταχειρίζονται, εἴτε ξένα εἶναι εἴτε δικὰ τοῦς ;

ΘΕ. Ναί, ἔτσι μοῦ φαίνεται.

ΣΩ. Πές μοι λοιπὸν ἀφοῦ τώρα θέλεις νὰ γίνης ἄξιος
ἐστὶν πολιτικῆ, νομίζεις ὅτι θὰ τὸ ἐπιτύχης ἂν πᾶς κοντὰ σὲ
τίποτε ἄλλους ἢ κοντὰ σὲ τοῦτους ἐδῶ τοὺς πολιτικούς ποὺ
καὶ δεινοὶ εἶναι στὰ πολιτικὰ πράγματα, κυβερνοῦν καὶ τὰς
ἰδικῶν τῶν καὶ πολλὰς ἄλλας πόλεις καὶ ἔρχονται εἰς σχέσεις
μὲ πόλεις, ἑλληνικὰς καὶ βαρβαρικὰς ; ἢ μήπως νομίζεις ὅτι
θὰ γίνης ἄξιος πολιτικός, ἂν πᾶς κοντὰ σὲ τίποτε ἄλλους
καὶ ἄχι εἰς αὐτοὺς ἐδῶ τοὺς πολιτικούς ;

d ΘΕ. Ὅχι, Σώκράτη, δὲν θὰ πάω σ' αὐτούς. Γιατὶ ἀκου-
σα ὅτι ἐσὺ βεβαίως εἶπες ὅτι τὰ παιδιὰ αὐτῶν τῶν μεγάλων πολ-
ιτικῶν εἶναι χειρότερα ἀπὸ τὰ παιδιὰ τῶν ὑποθηματοποιῶν
καὶ καθ' ἕσον μπορῶ ἐγὼ νὰ κρίνω, μοῦ φαίνεται ὅτι πολὺ
σωστὰ τὰ λές. Θὰ ἤμουλοῦν πολὺ κοντὸς δὲ φαντάζομαι
ὅτι ἕνας ὅποιοσδήποτε ἀπὸ αὐτούς τοὺς πολιτικούς εἰς ἐμένα
μὲν θὰ παρέδιδε τὴν σοφίαν του, εἰς τὸ παιδί του δὲ ἄχι, ἐάν
τοῦ ἦτο δυνατόν νὰ φανῆ ὠφέλιμος σὲ κάποιον ἀνθρώπο.

VIII. ΣΩ. Τί θὰ ἔκανες λοιπὸν, ἄριστε ἀνθρώπε, ἐάν εἶχες
εἶνα γυῖο καὶ σὲ ἐνωχλοῦσε διαρκῶς λέγοντας ὅτι θέλει νὰ
γίνῃ ἕνας καλὸς ζωγράφος καὶ παρεπονεῖτο ἐναντίον σου,
e τοῦ πατρὸς του, ὅτι λυπᾶσαι νὰ ἐξοδύσεις γιὰ τοῦτο τὸ πρᾶγ-
μα χρήματα, τοὺς δὲ εἰδικούς αὐτοῦ τοῦ πράγματος, τοὺς ζω-
γράφους, τοὺς περιφρονοῦσε καὶ ἠρνεῖτο νὰ μάθῃ ἀπὸ αὐτούς ;
ἢ περιφρονοῦσε τοὺς αὐλητάς, ἐνθ' ἤθελε νὰ γίνῃ αὐλητής, ἢ τοὺς
κιθαριστάς ; Τί θὰ ἔκανες μὲ αὐτὸν καὶ σὲ ποιούσ ἄλλους θὰ
τὸν ἔστειλλες, ἀφοῦ δὲν θὰ ἤθελε νὰ μάθῃ ἀπὸ τοὺς εἰδικούς ;

ΘΕ. Δὲν ἔξερω τίποτε.

127a ΣΩ. Νῦν οὖν ταῦτα ταῦτα αὐτὸς πρὸς τὸν πατέρα ποιῶν θαυμάζεις καὶ μέμφεις, εἰ ἄπορει, ὃ τί σοι χρησिताὶ καὶ ὅποι πέμπτη; ἐπεὶ Ἀθηναίων γε τῶν καλῶν κάγαθῶν τὰ πολιτικὰ ὅτω ἂν βούλη συστήσομέν σε, ὅς σοι προῖκα συνέσται· καὶ ἅμα μὲν ἀργύριον οὐκ ἀναλώσεις, ἅμα δὲ πολὺ μᾶλλον εὐδοκίμησεις παρὰ τοῖς πολλοῖς ἰανθρώποις ἢ ἄλλω τῷ συνόν.

ΘΕ. Τί οὖν, ὦ Σώκρατες; οὐ καὶ σὺ τῶν καλῶν κάγαθῶν εἰ ἀνδρῶν; Εἰ γὰρ σὺ μοι ἐθέλεις συνεῖναι, ἐξαρκεῖ καὶ οὐδένα ἄλλον ζητῶ.

b ΣΩ. Τί τοῦτο λέγεις, Θεάγης;

ΙΧ. ΔΗ. Ὡ Σώκρατες, οὐ μέντοι κακῶς λέγει, καὶ ἅμα μὲν ἐμοὶ χαριεῖ· ὡς ἐγὼ οὐκ ἔσθ' ὃ τι τούτου μειζων ἂν ἔρμαιον ἠγησαίμην, ἢ εἰ οὐτός τε ἀρέσκοιτο τῇ σῆ συνουσίᾳ καὶ σὺ ἐθέλεις τούτω συνεῖναι. Καὶ μέντοι καὶ αἰσχύνομαι λέγειν ὡς σφόδρα βούλομαι· ἀλλ' ἐγὼ ἀμφοτέρων ὁμῶν δέομαι, σέ τ' ἐθέλειν τούτω συνεῖναι καὶ σέ μὴ ζητεῖν ἄλλω μηδενὶ συγγενέσθαι ἢ Σωκράτη· καὶ με πολλῶν καὶ **c** φοβερῶν ἀπαλλάξετε φροντίζων. Ὡς νῦν πάνν φοβοῦμαι ὑπὲρ τούτου, μὴ τινι ἄλλω ἐντύχη ὦν τούτου διαφθεῖραι.

ΘΕ. Μηκέτι νῦν, ὦ πάτερ, ὑπὲρ γ' ἐμοῦ φοβοῦ, εἴπερ οἷός τ' εἰ πείσαι τούτον τὴν ἐμὴν συνουσίαν προσδέξασθαι.

ΔΗ. Πάνν καλῶς λέγεις. Ὡ Σώκρατες, πρὸς σέ δ' ἂν ἦδη εἶη ὃ μετὰ τούτου λόγος· ἐγὼ γὰρ τοι ἐτοιμὸς εἰμι, ὡς διὰ βραχέων εἰπεῖν, καὶ ἐμὲ καὶ τὰ ἐμὰ ὡς οἷόν τε οικειότατα παρέχειν, ὅτου ἂν δέη, ἔμβραχυν, ἔαν Θεάγη τούτον **d** ἀσπάξῃ τε καὶ ἐνεργετῆς ὃ τι ἂν οἷός τε ἦ.

Χ. ΣΩ. Ὡ Δημόδοκε, τὸ μὲν ἐσπουδακείαι σε οὐ θαυμάζω, εἴπερ οἶε ὑπ' ἐμοῦ μάλιστα ἂν σοι τούτον ὄφελγηθῆναι· οὐ γὰρ οἶδα ὑπὲρ ὅτου ἂν τις νοῦν ἔχων μαλλον σπουδάζοι ἢ ὑπὲρ υἱός αὐτοῦ, ὅπως ὡς βέλτιστος ἔσται

ΣΩ. Καὶ ὁμως τώρα ἐσὺ εἶσι ἀκριβῶς τὰ ἴδια κάνεις στὸν πατέρα σου καὶ ἐκπλήττεται καὶ τὸν κατηγορεῖς πού δὲν ξέρει τί νὰ σέ κάνη καὶ πού νὰ σέ στείλῃ! Διότι μπορούμε νὰ σοῦ συστήσωμεν ὅποιον θέλεις στὰς Ἀθήνας ἀπὸ τοῦς ἱκανωτάτους εἰς τὰ πολιτικὰ, πού θὰ σέ πάρῃ μαζί του δωρεάν· καὶ ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος δὲν θὰ ἐξοδεύσης χρήματα καὶ ἀφ' ἑτέρου θὰ ἀποκτήσης ἐπιτροπὴν σὲ πολλοὺς ἀνθρώπους παρὰ ἂν πᾶς κοντὰ σ' ὅποιονδήποτε ἄλλον.

ΘΕ. Μὰ τότε λοιπόν, Σωκράτη, δὲν εἶσαι καὶ σὺ ἀπὸ τοῦς διακεκριμένους ἀνδρας; Γιατί ἂν θελήσης σὺ νὰ μὲ πάρῃς κοντὰ σου, αὐτὸ μοῦ εἶναι ἀρκετὸ καὶ δὲν θέλω τίποτε ἄλλο.

ΣΩ. Τί θέλεις νὰ πῆς, Θεάγη;

ΙΧ. ΔΗ. Καὶ ὁμως, Σωκράτη, δὲν τὰ λέει ἄσχημα, ταυτοχρόνως δὲ θὰ πού κάμης καὶ μένα μεγάλη χάρι· διότι ἐγὼ κανένα πρᾶγμα δὲν θὰ ἐθεωροῦσα τόσο μεγάλο καὶ ἀπροσδόκητο ὄσω τῆς τύχης παρὰ ἔάν καὶ τούτος ἐδῶ ὁ γυῖός μου ἤθελε εὐχαριστεῖται εἰς τὴν συντροφία σου καὶ δεῦτερον ἔάν καὶ σὺ ἤθελες δεχθῆ αὐτόν. Μὰ καὶ ἐντρέπομαι λιγάκι νὰ πῶ πόσον σφοδρὰ ἐπιθυμῶ αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, καὶ παρακαλῶ καὶ τοὺς δύο, καὶ ἐσένα, Σωκράτη, νὰ θελήσης νὰ πάρῃς κοντὰ σου τὸ παιδί μου, καὶ ἐσένα, παιδί μου, νὰ μὴ ζητήσης τὴ συντροφία κανενὸς ἄλλου παρὰ τοῦ Σωκράτη, καὶ ἔτσι θὰ μὲ γλυτώσετε ἀπὸ πολλὰς καὶ τρομερὰς φροντίδες. Διότι **c** τώρα ὑπερβολικὰ φοβοῦμαι γι' αὐτόν, μήπως ἢ τύχῃ τὸν φέρῃ κοντὰ σέ κανέναν ἄλλον πού νὰ τὸν διαφθεῖρῃ.

ΘΕ. Μὴ φοβάσαι πιά γιὰ μένα, πατέρα, ἀρκεῖ νὰ μπορέσης νὰ πείσης τούτον ἐδῶ τὸν Σωκράτη νὰ μὲ δεχθῆ κοντὰ του.

ΔΗ. Πολὺ καλά, παιδί μου. Καὶ τώρα, Σωκράτη, ἡμεῖς οἱ δύο πιά ἔχομε νὰ συζητήσωμε. Διότι ἐγὼ εἰμαι ἐτοιμος, γιὰ νὰ ὁμιλήσω σύντομα, καὶ τὸν ἑαυτόν μου καὶ τὴν περιουσίαν μου νὰ σοῦ τὴν παραχωρήσω ὅλην ἰδικὴν σου ὅσον ὀλίγον καὶ ἂν σὺ ἔχῃς ἀνάγκην αὐτῆς, ἔάν τούτον ἐδῶ τὸν Θεάγη ἀγαπᾷς καὶ τοῦ κάνης καλὸ ὅσο μπορεῖς.

Χ. ΣΩ. Ἡ μεγάλη προθυμία σου, Δημόδοκε, δὲν μὲ ἐκπλήττει, ἀφοῦ βέβαια νομίζεις ὅτι ἀπὸ ἐμὲ θὰ ὄφελγηθῆ ὁ γυῖός σου περισσότερο· διότι δὲν γνωρίζω γιὰ ποιὸ πρᾶγμα ἕνας ἐξυπνος ἀνθρώπος θὰ ἐνδιαφέρεται περισσότερο παρὰ **d** γιὰ τὸ παιδί του, πῶς θὰ γίνῃ ἔσον τὸ δυνατόν καλύτερο· ἀπὸ

127a

b

c

d

ὄπθεν δὲ ἔδοξέ σοι τοῦτο, ὡς ἐγὼ ἂν μᾶλλον τὸν σὸν νῖόν οἶός τε ἦν ὠφελῆσαι πρὸς τὸ πολίτην ἀγαθὸν γενέσθαι ἢ σὺ αὐτός, καὶ ὄπθεν οὗτος ψήθη ἐμὲ μᾶλλον ἢ σὲ αὐτὸν ὠφελῆσει, τοῦτο πᾶν θαυμάζω. Σὺ γὰρ πρῶτον μὲν
 e πρεσβύτερος εἶ ἐμοῦ, ἔπειτα πολλὰς ἦδη ἀρχὰς καὶ τὰς μεγίστας Ἀθηναίους ἤρξας, καὶ τιμᾷ ὑπὸ Ἀναγυρασίων τε τῶν δημοτῶν πολὺ μάλιστα καὶ ὑπὸ τῆς ἄλλης πόλεως οὐδενὸς ἦττον ἐμοὶ δὲ τούτων οὐδὲν ἐνορᾷ οὐδέτερος ἦναι.
 "Ἐπειτα εἰ ἄρα τῆς μὲν τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν συνοουσίας Θεάγης οὐδε καταρροεῖ, ἄλλους δὲ τινες ζητεῖ, οἱ παιδεύειν ἐπαγγέλλονται οἷοί τε εἶναι νέους ἀνθρώπους, ἔστιν ἐνταῦθα καὶ Πρόδικος ὁ Κεῖος καὶ Γοργίας ὁ Λεοντίνος καὶ Πῶλος
 128a ὁ Ἀκραγαντίνος καὶ ἄλλοι πολλοί, οἱ οὕτω σοφοὶ εἰσιν, ὥστε εἰς τὰς πόλεις ἰόντες πειθοῦσι τὸν νέον τοὺς γεναιωτάτους τε καὶ πλουσιωτάτους, οἷς ἔξεστι τὸν πολιτὸν φῆ ἂν βούλωνται προῖκα συνεῖναι, τούτους πειθοῦσιν ἀπολείποντας τὰς ἐκείνων συνοουσίας αὐτοῖς συνεῖναι, προσκατατιθέντας ἀργύριον πᾶν πολὺ μισθόν, καὶ χάριν πρὸς τούτοις εἰδέναι. Τούτων τινὰς εἰκός ἦν προαιρεῖσθαι καὶ τὸν
 b νῖόν σου καὶ αὐτὸν σέ, ἐμὲ δ' οὐκ εἰκός· οὐδὲν γὰρ τούτων ἐπίσταμαι τῶν μακαρίων τε καὶ καλῶν μαθημάτων, ἐπεὶ ἐβουλόμην ἂν ἄλλα καὶ λέγω δῆπου ἀεὶ, ὅτι ἐγὼ τυγχάνω, ὡς ἔπος εἰπεῖν, οὐδὲν ἐπιστάμενος πλην γε σμικροῦ τινὸς μαθήματος, τῶν ἑρωτικῶν. Τοῦτο μέντοι τὸ μάθημα παρ' ὄντιν' οὖν ποιῶμαι δευρὸς εἶναι καὶ τῶν προγεγονότων ἀνθρώπων καὶ τῶν νῦν.

ΘΕ. Ὅρα, ὁ πάτερ, ὅτι Σωκράτης οὐ πᾶν μου δοκεῖ τι [ἔτι] ἐθέλειν ἐμοὶ συνδιατρέψαι; ἔπει τὸ γ' ἐμὸν
 c ἔτοιμον, ἐὲν οὗτος ἐθέλη; ἄλλα ταῦτα παίζων πρὸς ἡμᾶς λέγει. Ἐπεὶ ἐγὼ οἶδα τῶν ἐμῶν ἠλικιωτῶν καὶ ὀλίγω πρεσβύτερον, οἱ πρὶν μὲν τούτῳ συνεῖναι οὐδενὸς ἀξιοὶ ἦσαν, ἐπειδὴ δὴ συνεγένοντο τούτῳ, ἐν πᾶν ὀλίγω χρόνῳ πάντων βελτίους φαίνονται ὢν πρότερον χεῖρους.

ΣΩ. Οἶσθα οὖν οἷον τοῦτό ἐστιν, ὃ παῖ Δημοδόκου;

ποῦ ἡμῶς ἐσχημάτισες αὐτὴν τὴν ἰδέαν, ὅτι ἐγὼ, περισσώτερον καὶ ἀπὸ ἐσὲ τὸν ἴδιον, εἰμαι ἱκανὸς νὰ τὸν ὠφελῶμαι εἰς τὸ νὰ γίνῃ ἀξιόλογος πολίτης, καὶ ἀπὸ ποῦ τὸ παιδί σου ἐμόρφωσε καὶ αὐτὸ τὴν ἀντίληψιν ὅτι ἐγὼ θὰ τὸ ὠφελῶμαι περισσώτερον—γί' αὐτὸ πᾶρα πολλὴ ἀπορῶ. Διότι ἐσὺ πρῶτον μὲν εἶσαι γερωνότερος ἀπὸ ἐμένα, δεύτερον ἔχεις ἐκλεγῆ
 e πολλὰς φορὰς ἕως τώρα ἀρχῶν εἰς τὰς Ἀθήνας εἰς μεγάλα ἀξιώματα, καὶ ἐκτιμᾶσαι ὅχι μόνον ἀπὸ τοὺς συνδημότας σου τοὺς Ἀναγυρασίους ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τοὺς Ἀθηναίους περισσώτερον ἀπὸ κάθε ἄλλον· ἀπὸ ἑαυτὰ τίποτε δὲν βλέπει κανεὶς εἰς ἐμένα. Ἐπειτα, ἀφοῦ αὐτὸς ἐδῶ ὁ Θεάγης περιφροεῖ τὴν συναναστροφὴν τῶν πολιτικῶν ἀνδρῶν, ζητεῖ δὲ κάποιους ἄλλους, οἱ ὅποιοι ἐπαγγέλλονται ὅτι ἡμποροῦν νὰ ἐκπαιδεύουν νέους, ἀπ' ἑτέρου ἐδῶ εὐρίσκονται καὶ ὁ Πρόδικος ἀπὸ τὴν Κέα καὶ ὁ Γοργίας ἀπὸ τοὺς Λεοντίνους καὶ ὁ Πῶλος ἀπὸ τὸν Ἀκραγάντα καὶ ἄλλοι πολλοί,
 128a πού εἶναι τόσον σοφοί, ὥστε πηγαίνοντες εἰς τὰς πόλεις καταφέρνουν τοὺς ἐπισημοτάτους καὶ πλουσιωτάτους νέους, οἱ ὅποιοι μποροῦν νὰ συναναστρέφονται δωρεὰν ὅποιον θέλουν ἀπὸ τοὺς πολίτας, αὐτοὺς ἀκριβῶς τοὺς καταφέρνουν νὰ ἀφίνουν τίς συντροφίαις τῶν ἄλλων ἀνδρῶν, νὰ προτιμοῦν αὐτούς, πληρώνοντες ἐπὶ πλεόν πᾶρα πολλὰ χρήματα ὡς ἀμοιβήν, καὶ αἰσθανόμενοι ἐπὶ πλεόν καὶ ὑπαχρέωσιν δι' αὐτό. Κάποιον ἀπὸ αὐτοὺς εἶναι εὐλογον νὰ προτιμᾷ ὁ γυῖός σου καὶ σὺ ὁ ἴδιος, καὶ ὅχι ἐμέ· διότι δὲν ξέρω
 b κανένα ἀπὸ τὰ ὠραῖα καὶ μακάρια μαθήματα, ἂν καὶ πολὺ θὰ τὸ ἤθελα· καὶ τὸ λέγω βέβαια πάντοτε, ὅτι με λῖγα λόγια τίποτε δὲν ξέρω, ἐκτός ἀπὸ ἓνα μάθημα, τὰ ἑρωτικά. Σὲ αὐτὸ ἡμῶς τὸ μάθημα εἶμαι περισσώτερον ἀπὸ κάθε ἄλλον φοβερὸς καὶ ἀπὸ τοὺς προγεγενημένους ἀνθρώπους καὶ ἀπὸ τοὺς συγχρόνους.

ΘΕ. Βλέπεις, πατέρα, ὅτι ὁ Σωκράτης μοῦ φαίνεται πῶς δὲν θέλει πλεόν νὰ χάνῃ τὸν καιρὸν τοῦ με μένα; Γιατὶ ἐγὼ ἐκ μέρους μου εἶμαι ἔτοιμος, ἂν αὐτὸς θέλῃ· ἑα
 c αὐτὰ ἡμῶς πού λείπει ἀστευέεται. Διότι ἐγὼ ξέρω πολλοὺς συνομήλικάς μου καὶ ὀλίγον μεγαλυτέρους, οἱ ὅποιοι προτοῦ μαθητεύσουν εἰς αὐτὸν δὲν ἀξίζαν τίποτε, μετὰ τοῦτο ἡμῶς εἰς πολὺ μικρὸ χρονικὸ διάστημα φαίνονται ἑταίροι καλύτεροι ἀπὸ ἐκείνους, ἀπὸ τοὺς ὅποιους προτιμῶν ἦσαν χειρότεροι.

ΣΩ. Ἐβέβαις λοιπὸν τί ἀξίζει αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, Θεάγη;

ΘΕ. Ναί μὰ Δι' ἔγωγε, ὅτι ἐὰν σὺ βούλη, καὶ ἐγὼ οἶός τ' ἔσομαι τοιοῦτος γενέσθαι, οἷοίπερ καὶ ἐκεῖνοι.

d XI. ΣΩ. Οὐκ, ὦ γαθεῖ, ἀλλὰ σε ἔλεθην, ὅλον τοῦτ' ἔστιν, ἐγὼ δέ σοι φράσω. Ἔστι γάρ τι θεῖα μοῖρα παρεπό-
μενον ἔμοι ἐκ παιδός ἀρξάμενον δαιμόνιον ἔστι δὲ τοῦτο
φωνή, ἢ ὅταν γένηται, αἰ μοι σημαίνει, ὃ ἂν μέλλω πράτ-
τειν, τοῦτον ἀποτροπῆν, προτρέπει δὲ οὐδέποτε· καὶ ἐάν
τίς μοι τῶν φίλων ἀνακοινῶται καὶ γένηται ἢ φωνή, ταῦτόν
τοῦτο ἀποτρέπει καὶ οὐκ ἐξ ἀφίπειν. Καὶ τούτων ὕμιν
μάρτυρας παρέξομαι. Χαρμίδην γὰρ τούτον ἠγνώσκετε

e ἔμοι ἀνακοινούμενος μέλλων ἀσκήσειν στάδιον εἰς Νεμέαν
καὶ εὐθὺς αὐτοῦ ἀρχομένου λέγειν, ὅτι μέλλοι ἄσκειν, ἐγένε-
το ἢ φωνή, καὶ ἐγὼ διεκώλυόν τε αὐτὸν καὶ εἶπον ὅτι
λέγοντός σου μεταδὲ γέγονέ μοι ἢ φωνή ἢ τοῦ δαιμονίου
ἀλλὰ μὴ ἄσκει. Ἴσως, ἔφη, σημαίνει σοι, ὅτι οὐ νικήσω·
ἐγὼ δὲ κἂν μὴ μέλλω νικᾶν, γυμνασόμενος γε τοῦτον τὸν
χρόνον ὦφελήθησομαι ταῦτα εἰπὼν ἤσκειν ἄξιον ὀν πω-
θέσθαι αὐτοῦ, ἃ αὐτῷ ἐνέβη ἀπὸ ταύτης τῆς ἀσκήσεως.

129a Εἰ δὲ βούλεσθε τὸν Τιμάρχου ἀδελφὸν Κλειτόμαχον ἐρέ-
σθαι, τί εἶπεν αὐτῷ Τιμάρχος ἠγνί' ἀποθανούμενος ἦει
εὐθὺς τοῦ δημοσίου, ἐκεῖνός τε καὶ Εὐθαλός ὁ σταδιοδρομῶν,
ὃς Τιμάρχου ὑπεδέξατο φεύγοντα· ἔρει γὰρ ὕμιν ὅτι εἶπεν
αὐτῷ ταῦτα.

ΘΕ. Τί;

b ΣΩ. Ὡ Κλειτόμαχε, ἔφη, ἐγὼ μέντοι ἐρχομαι ἀπο-
θανούμενος νυνί, διότι Σωκράτης οὐκ ἠθέλον πειθεσθαι. Τί
δὴ ὄν ποτὲ τοῦτο εἶπεν ὁ Τιμάρχος; ἐγὼ φράσω. Ὅτε
ἠνίστατο ἐκ τοῦ συμποσίου ὁ Τιμάρχος καὶ Φιλήμων ὁ
Φιλημονίδου ἀποκτενοῦντες Νικίαν τὸν Ἡροσκαμάνδρου,
ἠμιστάσθηρ μὲν αὐτῷ μόνω τὴν ἐπιβουλῆν, ὃ δὲ Τιμάρχος
ἀνιστάμενος πρὸς ἐμὲ εἶπε, τί λέγεις, ἔφη, ὦ Σώκρατες;
ὑμεῖς μὲν κίνατε, ἐμὲ δὲ δεῖ ποι ἐξαναστήναρ ἤξω δὲ ὀλίγον
ὑστερον, ἐὰν τόχω. Καὶ μοι ἐγένετο ἢ φωνή, καὶ εἶπον πρὸς
αὐτόν, μηδαμῶς, ἔφη, ἀναστῆς· γέγονε γὰρ μοι τὸ εἰσθῶς

ΘΕ. Βέβαια ξέρα μὰ τὸ Θεό, ὅτι ἐὰν σὺ θέλῃς θά μπο-
ρέσω καὶ ἐγὼ νὰ γίνω σπουδαῖος ὅπως ἐκεῖνοι.

XI. ΣΩ. Μοῦ φαινεται, καλέ μου, ὅτι δὲν ἔχεις περὶ τούτου
ἀκριβοῦς ἰδέαν, τί ἀξίζει αὐτὸ τὸ πρᾶγμα, ἐγὼ λοιπὸν θά σοῦ
πῶ. Διότι ἐμένα ἀπὸ παιδί ἀκόμη μὲ παρακολουθεῖ κατὰ
θεῖαν θέλησιν κάποιο δαιμόνιον· αὐτὸ δὲ τὸ δαιμόνιον εἶναι μιὰ
φωνή, ποῦ ἅμα τὴν ἀκούσω αὐτὸ σημαίνει ὅτι πρέπει νὰ μὴ
κάμω κάτι, ποτὲ δὲ δὲν μὲ παρακινεῖ νὰ κάμω κάτι. Καὶ ἐὰν
κανεῖς ἀπὸ τούς φίλους μοῦ ἀνακοινῶσθαι κάτι καὶ ἀκούσω
τὴν φωνήν, ἢ φωνή κάνει τὸ ἴδιο, δηλ. ἀποτρέπει νὰ γίνῃ κά-
τι καὶ δὲν ἀφίνει νὰ γίνῃ. Δι' αὐτὰ ἔχω μάρτυρας.
Θὰ ξέρετε δηλ. ἐκεῖνον τὸν ὄρατον Χαρμίδην τοῦ Γλαύκωνος·
αὐτὸς ἔτυχε κάποτε νὰ μού ἀνακοινῶσθαι ὅτι ἐσκέπτετο νὰ
διαγωνισθῆ εἰς τὸ ἀγώνισμα τοῦ δρόμου εἰς τὴν Νεμέαν·
καὶ μόλις αὐτὸς ἤρχισε νὰ μού ὀμιλῇ γι' αὐτὸ τὸ πρᾶγμα,
ἀκούσα τὴν φωνήν καὶ ἐγὼ τὸν ἐμπόδισα ἀπὸ αὐτοῦ τὸ σχέ-
διόν του· εἶπα εἰς αὐτόν ὅτι τὴν στιγμὴν ποῦ μοῦ ἐμι-
λοῦσε ἀκούσα τὴν φωνήν τοῦ δαιμονίου, μὴ πραγματοποιεῖς
λοιπὸν αὐτὴν τὴν σκέψιν σου.—Ἴσως, μοῦ ἀπήντησε, σοῦ λέει
ἢ φωνή, ὅτι δὲν θά νικήσω. Ἐγὼ δὲ ἔστω καὶ ἂν μέλλω νὰ
μὴ νικήσω, μὲ τὸ νὰ γυμνασθῶ κατ' αὐτὸν τὸν χρόνον θά
ὦφελήθω· καὶ ἔτσι ὀμιλῶν ἐγυμνάσθη ἀξίζει λοιπὸν νὰ
πληροφορηθῆς ἀπὸ αὐτὸν ὅσα τοῦ συνέβησαν ἀπὸ αὐτῆ τῆς
ἐξάσκησις. Ἐὰν δὲ θέλῃς, ἐρώτησε τὸν Κλειτόμαχον, τὸν ἀδελ-
φὸν τοῦ Τιμάρχου, τί τοῦ εἶπεν ὁ Τιμάρχος ὅταν ἐπήγαγε
κατ' εὐθείαν διὰ θά θανατωθῆ, καὶ αὐτὸς καὶ ὁ Εὐθαλός ὁ
νικητῆς τοῦ δρόμου, ὃ ὅποιος ἐπιλοξένησε τὸν Τιμάρχον,
ὅταν ἦτο ἐξόριστος· διότι θὰ ἔσας εἶπῃ ὅτι τοῦ τὰ εἶπεν αὐτὰ
τὸ δαιμόνιον.

ΘΕ. Τί εἶπε τὸ δαιμόνιον;

b ΣΩ. Κλειτόμαχε, τοῦ εἶπε, ἐγὼ μὲν πάω νὰ θανατωθῶ
τώρα, διότι δὲν ἤθελα νὰ ἀκούσω τὸν Σωκράτη. Διατί λοιπὸν
ἄρα γε εἶπε τοῦτο ὁ Τιμάρχος; ἐγὼ θά σοῦ πῶ. Ὅταν ὁ Τι-
μάρχος καὶ ὁ Φιλήμων τοῦ Φιλημονίδου ἐσηκώθησαν ἀπὸ τὸ
τραπέζι γιὰ νὰ πάνε νὰ σκοτώσουν τὸν Νικίαν τοῦ Ἡροσκα-
μάνδρου, δὲν ἤξερε κανένας ἄλλος τὸ πρᾶγμα ἐκτός ἀπὸ
αὐτούς τοὺς δύο, ὃ δὲ Τιμάρχος καθὼς ἐσηκώνετο εἶπε πρὸς
ἐμὲ: Τί λές, Σωκράτη; σεῖς μὲν ἐξακολουθεῖτε νὰ πίνετε,
ἐγὼ δὲ πρέπει νὰ πάω κάπου, καὶ θά γυρίσω σὲ λιγάκι, ἂν
ἐπιτύχω ὅ,τι θέλω. Καὶ τότε ἤκουσα τὴν φωνήν καὶ τοῦ λέγω:
μὴν πᾶς πουθενά, γιὰτί ἤκουσα τὸ δαιμόνιον, τὸ συνειθημέ-

c σημείον τὸ δαιμόνιον καὶ ὃς ἐπέσχε. Καὶ διαλίπων χρόνον αἰθῆς ὠρμάτω ἵεναι, καὶ ἔφη, εἰμι δὴ, Σώκρατες· αἰθῆς ἐγένετο ἡ φωνή· αἰθῆς οὖν αὐτὸν ἠνάγκασα ἐπισχεῖν. Τὸ τρίτον, βουλόμενός με λαβεῖν, ἀνέστη οὐκέτι εἰπὼν μοι οὐδέν, ἀλλὰ λαθὼν, ἐπιτηρήσας ἄλλοσε τὸν νοῦν ἔχοντα· καὶ οὕτως ὄψετ' ἀπῶν καὶ διεπράξατο ἐξ ὧν ἦσι ἀποθανούμενος. "Ὅθεν δὴ τοῦτ' εἶπε πρὸς τὸν ἀδελφὸν περὶ νῦν ὑμῖν ἐγὼ, ὅτι ἴοι ἀποθανούμενος διὰ τὸ ἔμοι ἀπιστήσαι.

d "Ἐτι τοίνυν περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ πολλῶν ἀκούσεσθον, ἃ ἐγὼ ἔλεγον περὶ τῆς διαφθορᾶς τοῦ στρατοπέδου. Καὶ τὰ μὲν παρεληλυθότα τῶν εἰδῶτων ἔστιν ἀκοῦσαι· πείραν δ' ἔξεστι νυνὶ λαβεῖν τοῦ σημείου, εἰ ἄρα τι λέγει. "Ἐπὶ γὰρ τῇ ἐπὶ στρατείᾳ ἐξορμῇ Σαννίου, τοῦ καλοῦ ἐγένετό μοι τὸ σημείον, οὐχεται δὲ νῦν μετὰ Θρασύλλου στρατευόμενος ἐσθὴν Ἐφέσου καὶ Ἰωνίας. "Ἐγὼ οὖν οἴομαι ἐκείνῳ ἢ ἀποθανεῖσθαι ἢ ὁμοῦ τι τούτῳ γ' ἔλθῃ, καὶ περὶ γε τῆς στρατείας τῆς ἄλλης πάνν φοβοῦμαι.

e XII. Ταῦτα δὴ πάντα εἰρηκά σοι, ὅτι ἡ δύναμις αὐτῆ τοῦ δαιμονίου τούτου καὶ εἰς τὰς συνοουσίας τῶν μετ' ἐμοῦ συνδιατρίβόντων τὸ ἅπαν δύναται. Πολλοῖς μὲν γὰρ ἐναντιοῦται, καὶ οὐκ ἔστι τούτοις ὠφελῆσθαι μετ' ἐμοῦ διατρίβουσαι, ὥστε οὐχ οἷόν τέ μοι τούτους συνδιατρίβειν πολλοῖς· δὲ συνεῖναι μὲν οὐ διακωλύει, ὠφελούνται δὲ οὐδὲν συνόντες. Οἷς δ' ἂν συλλάβηται τῆς συνοουσίας ἡ τοῦ δαιμονίου δύναμις, οὗτοι εἰσιν ὧν καὶ σὺ ἤσθησαι· ταχὺ γὰρ παραχρῆμα ἐπιδιδάσκει. Καὶ τούτων αὐτῶν ἐπιδιδόντων οἱ μὲν καὶ βέβαιον 130a ἔχουσαι καὶ παραμόμιον τὴν ὠφέλειαν· πολλοὶ δὲ, ὅσον ἂν μετ' ἐμοῦ χρόνον ὦσι, θαυμάσιον ἐπιδιδάσκουσιν, ἔπειτ' ἀνὰ δέ μου ἀπόσχονται, πάλιν οὐδὲν διαφέρουσιν ὄτουσιν. Τοῦτο ποτε ἔπαθεν Ἀριστείδης ὁ Λυσισμάχου υἱός· τοῦ Ἀριστείδου. Διατρίβων γὰρ μετ' ἐμοῦ πάντοτε ἐπεδεδόκει ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ· ἔπειτα αὐτῷ στρατεία τις ἐγένετο καὶ ὄψετο ἐκπλέων ἦκον δὲ κατελάμβανε μετ' ἐμοῦ διατρίβοντα Θουκυδίδην τὸν Μελησίον υἱὸν τοῦ Θουκυλίδου. "Ὁ δὲ Θουκυδίδης τῇ προτεραίᾳ μοι δι' ἀπεχθείας ἐν λόγῳ τισὶν ἐγεγόνη. Ἰδὼν οὖν με ὁ Ἀριστείδης, ἔπειθ' ἠσπάσατό τε

νο μου σημάδι· καὶ αὐτὸς ἐσταμάτησε. Καὶ σὲ κάμποση ὥρα c πάλιν ἐτοιμάσθη νὰ φύγῃ καὶ μοῦ λέει· θὰ πάω πιά, Σωκράτη· καὶ πάλιν ἤκουσα τὴ φωνὴ καὶ πάλιν τὸν ἠνάγκασα νὰ σταθῇ. Τέλος, τὴν τρίτην φορὰ, γιὰ νὰ μοῦ ξεφύγῃ, ἐσηκώθηκε χωρὶς νὰ μοῦ πῆ τίποτε καὶ ἔφυγε κρυφά, καιροφυλακτικῶς μὰ στιγμῇ ποῦ εἶχα τὸν νοῦ μου ἄλλοῦ· καὶ ἔτσι ἔφυγε καὶ πάει καὶ ἐκαμε ἐκείνῃ τῇ δουλειᾷ, ἐνεκα τῆς ὁποίας ὠδηγεῖτο πρὸς θάνατον. Διὰ τοῦτο λοιπὸν εἶπε εἰς τὸν ἀδελφόν του αὐτὸ ποῦ σὰς εἶπα πρὸ ὀλίγου, ὅτι βαδίζει πρὸς τὸν θάνατον διότι δὲν με ἤκουσε. Ἀκόμη δὲ θὰ ἀκούσετε ἀπὸ πολλοὺς διὰ τὴν ἐν Σικελίᾳ καταστροφήν, ὅσα ἐγὼ ἔλεγον περὶ αὐτῆς προητέρα. Καὶ ὅσα μὲν προσηγορικῶς εἶναι παρασημένα, θὰ τὰ ἀκούσετε ἀπὸ αὐτοῦ ποῦ τὰ ἔξερουν· μορεῖτε ὅμως καὶ τώρα νὰ δοκιμάσετε γιὰ τὸ σημάδι αὐτό, ἂν ἴσως λέγῃ τίποτε. Διότι ἐταν ἐπήγαυε στὸν πόλεμον ὁ ὠραῖος Σαννίου, ἤκουσα πάλι τὴ φωνή. Καὶ τώρα αὐτὸς πάει νὰ πολεμήσῃ πέρα στὴν Ἐρεσο καὶ τὴν Ἰωνία. Ἐγὼ λοιπὸν φρονῶ ὅτι αὐτὸς ἢ θὰ σκοτωθῇ ἢ κάτι μεγάλο κακὸ θὰ πάθῃ, καὶ γιὰ τὴν ὑπόλοιπὴ ἐκστρατεία πολὺ φοβοῦμαι.

XII. "Ὅλα λοιπὸν αὐτὰ σοῦ τὰ εἶπα, διότι αὐτὴ ἡ δύναμις e τοῦ δαιμονίου τούτου ἔχει μεγίστην σημασίαν καὶ ὡς πρὸς τὰς μετ' ἐμοῦ σχέσεις τῶν μαθητῶν μου. Διότι πολλοὺς τοὺς ἀποτρέπει ἀπὸ αὐτὸ τὸ πράγμα, καὶ αὐτοὶ δὲν μποροῦν νὰ ὠφελῆθουν ἀπὸ τὴ συναναστροφή μου, οὕτως ὥστε μοῦ εἶναι ἀδύνατον νὰ τοὺς συναναστραφῶ· με πολλοὺς δὲ δὲν με ἐμποδίζει νὰ τοὺς συναναστραφῶ, ἀλλὰ τίποτε δὲν ὠφελούνται ἐκ τούτου. "Ὅσοις ὅμως βοηθήσῃ εἰς τὴν συναναστροφήν μου ἡ δύναμις τοῦ δαιμονίου, αὐτοὶ εἶναι ἐκείνῳ, διὰ τοὺς ὁποίους σὺ ἔχεις ἀκούσει· διότι πολὺ γρήγορα προκόβουν. Καὶ ἀπὸ αὐτοῦ πάλι ποῦ προκόβουν, ἄλλοι καὶ βεβαίαν καὶ σταθερῶς ἔχουν τὴν προκοπὴν· πολλοὶ ὅμως, ἐπ' ὅσον μὲν εἶναι μαζί μου, προκόβουν 130a θαυμάσια, ὅταν ὅμως ἀπομακρυνθῶν ἀπὸ ἐμὲ, πάλιν κατ' οὐδὲν ὑπερτεροῦσι ἀπὸ τοὺς ἄλλους σὲ ὀπίσθητες. Αὐτὸ ἔπαθε κάποτε ὁ Ἀριστείδης ὁ υἱὸς τοῦ Λυσισμάχου, ἔγγονος τοῦ (διασήμεου) Ἀριστείδου. Ἐπ' ὅσον δηλ. ἦτο μαζί μου, εἶχε προχωρήσει πάρα πολὺ σὲ λίγο διάστημα· ἔπειτα τὸν ἐπήρανε εἰς τὸν στρατὸν καὶ ἔφυγε· ὅταν δὲ ἐγύρῃσε, εὐρῆκε μαζί μου τὸν Θουκυδίδην τὸν υἱὸν τοῦ Μελησίου, ἔγγονος τοῦ (διασήμεου) Θουκυδίδου. Μὲ αὐτὸν τὸν Θουκυδίδην εἶχα μαλλῶσαι τὴν προηγουμένην ἡμέραν σὲ κάποιαν συζήτησιν. "Ὅταν λοιπὸν με εἶδε ὁ Ἀριστείδης, ἀφοῦ μὲ ἐχαιρέτησε καὶ εἶπε τὰ συν-

καὶ τὰλλα διελέχθη, Θουκυδίδην δέ, ἔφη, ἀκούω, ὦ Σώκρατες, σεμνύνεσθαι ἅτα πρὸς σέ καὶ χαλεπαίνειν ὡς τι ὄντα. Ἔστι γάρ, ἔφη ἐγώ, οὕτως. Τί δέ; οὐκ οἶδεν, ἔφη, πρὶν σοὶ συγγενέσθαι, οἷον ἦν τὸ ἀνδράποδον; Οὐκ ἔοικέ γε, ἔφη ἐγώ, νῆ τοὺς θεούς. Ἀλλὰ μὴν καὶ αὐτὸς γε, ἔφη, καταγελάστως ἔχω, ὦ Σώκρατες. Τί μάλιστα; ἔφη ἐγώ.

ο "Οτι, ἔφη, πρὶν μὲν ἐκπλεῖν, ὄφρουν ἀνθρώπων οἷός τ' ἦν διαλέγεσθαι καὶ μῆθενὸς χείρων φαίνεσθαι ἐν τοῖς λόγοις, ὥστε καὶ ἐδίωκον τὰς συνοουσίας τῶν χαριστάτων ἀνθρώπων· νῆ δὲ τοῦναντίον φεύγω, ἂν τινα καὶ αἰσθανόμενα πεπαιδευμένον· οὕτως αἰσχρόνομα ἐπὶ τῇ ἔμμουτοῦ φαυλότητι. Πότερον δέ, ἦν δ' ἐγώ, ἐξαίφνης σε προδύκεν αὐτῇ ἡ δόναμις ἢ κατὰ σμικρόν; Κατὰ σμικρόν, ἦ δ' ὅς. Ἦνίκα δὲ σοὶ παρεγένετο, ἦν δ' ἐγώ, πότερον μαθόντι παρ' ἐμοῦ τι παρεγένετο, ἢ τιτι ἄλλω τρόπῳ; Ἐγώ σοι ἐρῶ, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ἀπιστον μὲν νῆ τοὺς θεούς, ἀληθὲς δέ· ἐγώ γάρ ἔμαθον μὲν παρὰ σοῦ οὐδὲν πάποτε, ὡς αὐτὸς οἶσθα· ἐπιδίδου δέ, ὅποτε σοι συνέην, κἂν εἰ ἐν τῇ αὐτῇ νόνον οἰκία εἶην, μῆ ἐν τῷ αὐτῷ δὲ οἰκήματι· μᾶλλον δὲ ὅποτε ἐν τῷ αὐτῷ οἰκήματι· καὶ ἔμοιγε ἐδόκουν πολὺ μᾶλλον ὅποτε ἐν τῷ αὐτῷ οἰκήματι ὦν λέγόντός σου βλέπομαι πρὸς σέ μᾶλλον ἢ ὅποτε ἄλλοσε ὄφρην· πολὺ δὲ μάλιστα καὶ πλείστον ἐπεδίδου, ὅποτε παρ' αὐτόν σε καθοίμων ἐχόμενός σου καὶ ἀπίτμενος. Νῆν δέ, ἦ δ' ὅς, πᾶσα ἐκείνη ἢ ἔξις ἐξεργήρην.

XIII. Ἔστιν οὖν, ὦ Θεάγες, τοιαυτῇ ἡ ἡμέτερα συνοουσία· ἐὰν μὲν τῷ θεῷ φίλον ἦ, πάνν πολὺ ἐπιδώσεις καὶ ταχύ, εἰ δὲ μῆ, οὐ. Ὅρα οὖν μῆ σοὶ ἀσφαλέστερον ἢ παρ' ἐκείνων τιτι παιδεύεσθαι, οἱ ἐγκρατεῖς αὐτοὶ εἰσι τῆς ὠφελείας ἦν ὠφελούσι τοὺς ἀνθρώπους, μᾶλλον ἢ παρ' ἐμοὶ ὅ τε ἂν τύχη τοῦτο πράξει.

131a ΘΕ. Ἐμοὶ μὲν τοῖνον δοκεῖ, ὦ Σώκρατες, ἡμᾶς οὕτωσὶ ποιῆσαι, ἀπτιπειραθῆναι τοῦ δαιμονίου τοῦτον συνόντας· ἀλλήλοισ. Καὶ ἐὰν μὲν παρεῖχη ἡμῖν, ταῦτα βέλτιστα· εἰ δὲ μῆ, τότε ἤδη παραζῆγμα βουλευσόμεθα ὅ τε ὀράσομεν, εἴτε ἄλλω συνεσόμεθα, εἴτε καὶ αὐτὸ τὸ θεῖον

εἰσισαμένα· Ἀκούω ὁμως, μοῦ λέει, Σωκράτη, ὅτι ὁ Θουκυδίδης σοῦ κάνει τὸν καμπόσο σὲ κἄτι ζητήματα καὶ σοῦ θυμῶνε, σὴν νὰ εἶναι καὶ αὐτὸς κἄτι τι σπουδαῖο. Ἔτσι εἶναι, τοῦ ἀπεκρίθην ἐγώ.—Ἐξέλασε, μοῦ λέει, αὐτὸς τί ἀνθρωπάκι ἦτο προτοῦ πλυσίαση ἐσένα;—Φαίνεται καὶ, τοῦ εἶπα ἐγώ.—Μὰ καὶ ἐγὼ ὁ ἴδιος εἶμαι γιὰ γέλια, Σωκράτη,—Γιατί; τοῦ λέω ἐγώ.—Διότι, εἶπε, προτοῦ φύγω στὸν πόλεμο, ἦμου ἀξίως νὰ συζήτσω μὲ οἰονδήποτε ἀνθρώπον καὶ νὰ μῆ φαίνωμαι χειρότερος κανενὸς εἰς τοὺς λόγους, ὥστε καὶ ἐπεδίωκον τὴν συναναστροφήν τῶν ἀξιολογωτέρων ἀνθρώπων, ἐνῶ τώρα, τουναντίον, ἂν ἀντιληφθῶ κανένα μορφόμενον, τὸν ἀποφεύγω· τόσο πολὺ ἐντρέπομαι γιὰ τὴν μηδαμινότητά μου.—Ἐξάφνα σὲ ἐγκατέλειψε, τοῦ λέω ἐγώ, αὐτῇ ἡ ἰκανότης ποῦ εἶχες, ἢ λίγο λίγο;—Λίγο λίγο, μοῦ εἶπε.—Ὅταν δὲ ἀπέκτιτσης αὐτῇ, τοῦ λέω ἐγώ, τὴν ἀπέκτιτσης· ἐπειδὴ τὴν ἔμαθες ἀπὸ ἐμὲ ἢ, μὲ κανένα ἄλλον τρόπον;—Τώρα θὰ σοῦ πῶ, Σωκράτη, εἶπεν, ἐνα ἀπίστευτο πράγμα, μὰ τὸ Θεό, ὁμως ἀληθινό· διότι ἐγὼ τίποτε δὲν ἔμαθα ἀπὸ σένα, ὅπως καὶ σὺ τὸ ξέρεις· ἐπρόκοβα ὁμως, ὅταν σὲ συναναστρεφόμου, ἔστω καὶ ἂν μόνον ἦμου ἐὶς τὸ ἴδιο σπῆτι, ὅχι κἂν εἰς τὸ ἴδιο διαμέρισμα, καὶ πρὸ πάντων ὅταν ἦμου ἐὶς τὸ ἴδιο διαμέρισμα· καὶ μοῦ ἐπαίνετο ὅτι, ὅταν ἦμου στὸ ἴδιο μὲ σένα διαμέρισμα καὶ σὲ ἐκοίταζα ποῦ ἐμιλοῦσες, τότε ἐπρόκοβα περισσότερον παρὰ ἂν ἐκοίταζα ἄλλοῦ· εἰς τὸν ἀνώτατον ὁμως βαθμὸν ἐπρόκοβα, ὅταν ἐκαθῆμην κοντά σου κρατάντας σε καὶ ἀκουμπώντας ἐπάνω σου. Τώρα ὁμως, εἶπε, τὴν ἔλασα ὀλην αὐτὴν τὴν ψυχικὴν δύναμιν.

XIII. Αὐτῇ εἶναι, Θεάγη, ἡ συναναστροφή μου· ἐὰν τὸ θέλη ὁ Θεός, θὰ προκόψης καὶ πάρα πολὺ καὶ γρήγορα, ἄλλως, ὅχι. Κοίτα καλά λοιπὸν μήπως εἶναι γιὰ σένα μεγαλύτερη ἀσφάλεια νὰ ἐκπαυθεῖς κοντά σὲ ἐνα ἀπὸ ἐκείνων, ποῦ ἰσχυρίζονται ὅτι μποροῦν νὰ σὲ ἐξασφαλίσουν γιὰ τὴν ὠφέλεια ποῦ ὠφελούν τοὺς ἀνθρώπους, ἐνῶ κοντά μου ἡ ὠφέλεια ἐξαρτᾶται ἀπὸ τὴν τύχην.

ΘΕ. Ἐγὼ μὲν φρονῶ, Σωκράτη, ὅτι ἡμεῖς ἔτσι πρέπει 131a νὰ κάμωμεν, νὰ δοκιμάσωμεν αὐτὸ τὸ δαιμόνιον συναναστρεφόμενοι ὅπως τὸν ἄλλον· καὶ ἐὰν μὲν τὸ δαιμόνιον μᾶς ἐπιτρέψη, αὐτὸ θὰ εἶναι τὸ καλύτερο, εἶδε μῆ, τότε ἀμέσως θὰ σκεφθῶμε τί θὰ κάμωμεν, ἂν δηλ. θὰ πάω σὲ ἄλλον νὰ μαθητεύσω ἢ θὰ προσπαθίσωμεν νὰ ἐξελιχθῶμεν

τὸ σοὶ γιγνόμενον πειρασόμεθα παραμθεῖσθαι εὐχαῖσι
τε καὶ θυσίαις καὶ ἄλλῳ ὅτῳ ἂν οἱ μάντις ἐξηγῶνται.

ΔΗ. Μηκέτι πρὸς ταῦτα ἀντίειπης, ὦ Σώκρατες, τῷ
μειρακίῳ εὖ γὰρ λέγει Θεάγης.

ΣΩ. Ἄλλ' εἰ δοκεῖ χρῆναι οὕτω ποιεῖν, οὕτω ποιῶμεν.

αὐτὸ τὸ δαιμόνιον, ποῦ ἔρχεται σὲ σένα, μὲ προσευχὰς καὶ
θυσίας καὶ ὅ,τι ἄλλο μᾶς ὑποδείξουν οἱ ἱερεῖς.

ΔΗ. Μὴ μᾶς πῆς πιά ἔχει, Σωκράτη, διότι καλὰ τὰ
λέει ὁ Θεάγης.

ΣΩ. Ἄλλ' ἀφοῦ νομίζετε ὅτι ἔτσι πρέπει νὰ κάμωμεν,
ἔτσι ἂς κάμωμεν.